

ef

A CFR rendele... gazdasági há... yarak reprezentán... t.

ajszolják... -fiu való... -kosát

Newyorki jelentés... an a meggyőződés... rgh-fiu elrablását... re el. A gonoszte... de az valószínűleg... t határon. Most... na Mexikóban is... endőrség 1000 pe... kilitásba annak a... itti Fleisher ame... rgh-fiu állítóla... gerint Mexikó felé... llamokból. A rend... hogy az üldözt... világban híres ar...

isztérium... -orosz tár... -hírei

Május 20. A kül... üniki adott ki... n megjelent cik... intervenciójáról... támalási szerző... an teljesen alap...

fizetésüket... a tiszt...

május 20. Az... kben foglalkoz... sének problémá... gyek ha már a... nytelen is bele... lletményeinek... legalább ezt a... forduljon töb... gek teljes fize... kapják, mások... sületesen meg...

ők és ha... re!

is közismert... al rendelkező je... tk. (ezelőtt Kí... nalmékküli kotta... it egy kántor...

tekező tantár... entális kántor... h—Hollandisch... ódusára. Kotta... lamint hang... il a tanítvá...

or Satu-Mare... Mare 1.

Lapkiadó Bt... Str. Baron L... Telefon 6-73

Taxa postală... platite in numerar... No. 224.716—929.

Szerkesztő... és... t.

da Baron L. Pop... Telefon: 9-77. E... vonta 110, negy... 600, egészévre... havonta 1, negy... egészévre 10... értékű valuta... szerint. Az „U... LLET” az erdélyi es... hánsági zsidóság egyetlen napilapja... Cikkeink utányomasát csak a for... rás megjelölésével engedjük meg...

Bermentetlen... leveleket nem... fogadunk el.
Kéziratok meg... őrzésére és visszaküldésére nem vál... talkozunk. Főszerkesztő Dr. Marton... Erno. Felelős szerkesztő Jámber... Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Há... szegi Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 31.
Vasárnap, 1932. május 22.
5692. ÉV. IJJAR 16. XV. ÉVF. 115. SZAM

Rómában lezuhant a Justice of Hungary, a gép porráégett, Endresz és Bitay pilóták szörnyethaltak

A gép a nemzetközi óceánrepülő kongresszusra repült Rómába és a leszállás előtt 150 méter magasságból lezuhant

Leéptetés — Ötven százalékra

A Jorga-kormány nem szegény ötletekben. Ha nem tud megoldásokat találni, legalább félmegoldásokat talál, amelyek azonban rosszabbak a teljes megoldás-határisznél is.
Ragyogó ötleteinek sorát most újabbal egészítette. Rájött, hogy a fölösleges tisztviselőket el lehet csapni anélkül is, hogy tényleg elcsapná őket.
Mintán Jorga finom kifejezések emelgette: felvetette azt az eszmét, hogy a felesleges tisztviselőket egy évi szabadságra kellene küldeni.
Egy évi szabadság nem rossz dolog, különösképpen, ha rendes fizetés mellett történik.
Csakhogy a kormány — félfizetéssel akarja szabadságot a felesleges tisztviselőket és vigasztalásuk megengedi nekik, hogy közben más pályákon helyezkedjenek el.
Más pályákon ugyan nem fognak tudni elhelyezkedni ezek a tisztviselők, de viszont megkapják a félfizetésüket — papíron.
Elleddig az egész fizetésüket is csak papíron kapták meg. De ha tényleg meg is kapták, akkor sem tudták rendszeresen megélni belőle.
Most aztán, hogy a félfizetésüket sem fogadják megkapni, egész nyugodtan éhenhalhatnak.
Megoldásnak ez is megoldás, csak nem a tisztviselők, hanem egy könnyű szociális lelkiismerettel rendelkező kormány számára.
A fő azonban az, hogy a kormány lelkiismerete rendben legyen, a tisztviselők félfizetéses leéptítése igazán nem fontos. Hiszen mindössze néhány ezer emberrel van szó. Ez pedig igazán bagatell.

Boldog degeneráltak

Amerika egyik völgykatlanában degeneráltak fehér emberekre akadtak, akik féltékenyen meztelenül, de gondtalanul sütkéreztek a napon és elszaladtak nemdegeneráltak fehér embertársaik elől.
A turisták, akik ezekre az „elvadult” fehér emberekre ráakadtak, minden bizalommal boldogan állapították meg önmagukról, hogy testileg és lelkileg milyen magasan állanak degenerált embertársaik fölött.
Holott eme fölénynek a jogosultsága erősen problematikus. Problematikus különösen Amerikában, ahol a büszke, megdermített, erőteljes nyelk csaknem negyven százalékát a legnagyobb szenvedések okozta kénytelenek elviselni a civilizáció áldásait.
Ezzel szemben a fehér barlanglakók, bármilyen primitív módszerek mellett is megőrzik a földjeiket, bármennyire vételemes is a szalmakalap kötelező viseletének amerikai konvenciói ellen — nem ismerik a munkanélküliséget, nem ismernek dolgos munkáriumokat s bár nem viselnek jó ruhákat, az amerikai gérokkot, mégis egészen boldognak érezhetik magukat.
S ha ezt a feltevést vesszük alapul, akkor önként kínálkozik az a kritikai kérdés, hogy vajon az „elvadult” és „degenerált” barlanglakók-e az igazi vadak és

Róma, május 21. Ma délután borzalmas szerencsétlenség történt a római repülőtéren, amelynek a Justice of Hungary óceánrepülőgép: a Justice of Hungary, két pilótájával együtt áldozatul esett. Vasárnap nyílik meg ugyanis Rómában az első nemzetközi óceánrepülő kongresszus, amelyen Lindbergh kivételével mindazok a pilóták résztvesznek, akik az Atlanti, vagy Csendes óceán repülőgépekkel keleti, vagy nyugati irányban keresztülszelték. Erre a kongresszusra

óriási előkészületeket tett a Justice of Hungary is és Endresz lett volna az egyetlen repülő, ki ugyanazzal a géppel jelent volna meg a kongresszuson, amellyel az óceánt keresztülszelve.

A magyar kormány és a budapesti társadalmi szervezetek élénk propagandát fejtettek ki a Justice of Hungary római útja alkalmából. A magyar posta külön bélyeget adott ki és a gép hatalmas postával együtt startolt Budapestről. A Mátyásföldi repülőtéren szombat reggel csodálatosan szép időben sok-sok ezer ember jelenlétében emelkedett a levegőbe a gép, amelyet Endresz és Bitay pilóták vezettek. Egész Budapest lázas érdeklődéssel várta a szerencsés megérkezéssel szülő híreket, ehelyett azonban a kora délutáni órákban borzalmas katasztrófa híre döböntette meg az embereket. Az első hírek szerint az óceánrepülőgép délután három órák szabályszerűen megérkezett Rómába és a repülőtér fölött megkezdte a leszállás előkészületeit.

Mintegy százötven méter magasságban lebegett a gép akkor, amikor egy éles kanyarban, eddig meg ki nem derített okból, a gép lángra lobbant és a lángoló gép a megrémült közönség személtárára irtózatossal sebességgel zuhant a földre.

Balbo légügyi államtitkár, aki a zuhanásnak szemtanúja volt, kíséretével autón rohant a lezuhant géphez, mire azonban odaért, a repülőgép porráégett és a két pilóta szörnyethalt.

A Justice of Hungary szerencsétlensége Rómában leírhatatlan döböntet keltett, de még tragikusabb volt a hír

hatása Budapesten és egész Magyarországon, ahol a híres óceánrepülőgép katasztrófája valósággal nemzeti gyász-ként hatott.

A Magy. Távirati Iroda római jelentése a következőképpen írja le a katasztrófát:

A római Vittoria repülőtéren már a kora délutáni órákban sokezer főnyi közönség és katonatiszt várakozott a Justice of Hungary érkezésére.

A repülőgép rádió leadó készüléke azonban nyilván már korábban elromlott és így a repülőtéren nem voltak tájékozva a pontos érkezéséről.

Három órák végre feltűnt a Justice of Hungary a repülőtér fölött és egy hirtelen kanyarulatnál, eddig még tisztázatlan okok miatt, körülbelül 120—150 méter magasságból zuhanni kezdett és

pillanatok alatt roncsokban hevert a földön.

Nyomban autók rohantak a szerencsétlenség színhelyére, ahonnan először Bitay György pilótát, majd Endresz Györgyöt húzták ki. Megállapítást nyert, hogy mindketten már a zuhanás közben meghaltak.

A repülőgép teljesen porráégett. A gépben egy magyar címer és egy Endresz névjegyével ellátott ezüstélgaret-tatárcát találtak.

Tíz perccel a szerencsétlenség után a helyszínre érkezett Balbo légügyi miniszter és még a repülőtérrel telefonjelentést tett a szerencsétlenségről Mussolininak.

A holttesteket a római magyar Akadémia dísztermében ravatalozzák fel. A Magyar Távirati Iroda újabb római jelentése szerint

a Justice for Hungary közvetlenül a cél előtt egy dombba ütközött és ez okozta a katasztrófáját.

A szerencsétlenség híre Budapesten leírhatatlan megrökönyést keltett és a középületekre és a nagyobb magánházakra már korán délután kitzútták a gyászlobogókat. Az összes lapok külön kiadásban adtak hírt a megrendítő katasztrófáról.

degeneráltak s nem-e az a civilizáció vadult el, mely ugyan nem középkori angol nyelven közli a gondolatait, a földművelést pedig a legfejlettebb gépekkel üzi, ezzel szemben azonban nem képes arra, hogy az emberek millióinak legprimitívebb életszükségeit biztosítsa.

A mai viszonyok között a fehér civilizáció hordozóinak nagyon óvatossá kell válniuk a kompromittált jelzőkkel s meghatározásokkal. Az a fölény, amelyet a civilizáció eszközei fölött való uralkodásból nyertek, alapos hajótörést szenvedett. Az ugynevezett vadnépek élete ugyanis korántsem mutat olyan elvadásokat, mint a civilizáltaké. A kongó-

négerek társadalmában nincsenek éhenhalók, nincsenek munkanélküliek.

Igaz, hogy milliómosaik és nagystíliú közgazdasági szelleműsük sincsenek, ezzel szemben a maguk szűk világában talán boldogoknak érzik magukat.

Már pedig a boldogságon van a hangsúly. Nagyon relatív értéke van az olyan testi és lelki fölénynek, amely milliók nyomorán és egzisztenciális bizonytalanságán épül fel. Viszont a testi fejletlenség még nagyon tiszt és józan életfelfogást takarhat s ha nem is részesülhetnek a civilizáció áldásaiban, de viszont sürített átkában sem részesülnek.

Boldog degeneráltak!

VILAG TÖKRE

Pártok országa

Franciaország a választások eredményeképpen döntő belpolitikai változás előtt áll, miután a választásokon, mint ismeretes, a baloldal került ki győztesen. Így rövid időn belül Herriotnak kell kormányt alakítani, egyelőre azonban még kétséges, hogy mely pártokra támaszkodva fogja a kormány koalíciót létrehozni. Ahhoz azonban, hogy megértsük a Franciaországban küszöbön álló belpolitikai változás jelentőségét és az egész francia politikai helyzetet, seregszemlét kell tartani a francia politikai pártok felett. Franciaországot joggal lehet a pártok országának nevezni. Nincs még egy ország, a hol annyiféle pártra forgácsolódna a parlamenti erők, mint ép Franciaországban és így érthető, hogy a francia parlamentben nem található meg azok a szigorú pártkeretek, mint például Angliában, sem pedig a pártfegyelmet nem tartják be olyan szigorúan, mint másutt.

Mindenekelőtt meglepő, hogy a legtöbb francia párt „baloldali”-nak nevezi magát, ami azzal magyarázható, hogy a francia polgár ösztönösen idegenkedik minden reakciótól és sohasem meri magát nyíltan konzervatívnak nevezni. A legkonzervatívabb pártok is elnevezésükben a demokratikus, baloldali és szocialista jelzőkkel hivalkodnak. Annyi azonban ezek között az alkalomszerű kis párt, hogy nem lehet csodálkozni, ha a választások alatt formális választási vállalkozások létesültek, amelyekben a kis, országos szervezet nélküli pártok jelöltjei mindazt megkaphatták pénzért, amire szükségük volt. A „boutique aux elections”-ban — így nevezik ezt a furesa üzletet — vállalkoztak népgyűlések, felvonulások rendezésére és mindenemű választási propagandára, sőt gondoskodtak szónokokról is.

Nem lesz ezért felesleges a francia pártokat ismertetni. A francia parlament pártjai három csoportba oszthatók: jobboldali, közép és baloldali pártokra. A szélső jobboldali képviselők a függetlenek, a főuraknak, királypártiaknak és egyházi férfiaknak a pártja, amelynek Mandel, Clemenceau barátja a vezére. Közelebb áll a köztársasági államformához a még mindig erősen konzervatív és nacionalista színezetű köztársasági demokratikus egyesülés, amelynek az élén Marin áll. A nagypár és vagyons katolikus polgárság pártja ez, amely élesen szembeáll a szocialista és egyházellenes törekvésekkel. A külpolitikában pedig szélsőséges nacionalista álláspontot képvisel. A jobboldalt egészítik még ki a demokrata néppárt tagjai.

A középpártokhoz tartoznak a baloldali köztársaságiak, Tardieu pártja és a demokratikus és szocialis akció, másképp a Maginot-csoport. A liberális

Divat újdonsága:

Fresco-selyem,

A. DUBOIS & FILS

creatioja

LION-PARIS

FRESCONDINE

hűvös, tartós

minőség remek

Ideális

nyári ruhákra

„GALLIA“

Fiók-**Cluj**, Str. Gen. Neculcea
üzlet: **Cluj**, 2. (volt Korniss-u.)
Renner-palota.

haladás hívei, külpolitikailag azonban nacionalisták. A Franklin-Bouillon vezetés alatt álló szociális és radikális baloldali pártja, amely Marinékkal együtt a német-francia közeledés leg-erősebb ellenfele, valamint a Loucheur-féle radikális baloldali pártja szintén a középpártokhoz tartoznak, bár az utóbbi már egész közel áll a baloldalhoz.

A baloldali középpártok közül a leg-erősebb és legtekintélyesebb a radikális és radikális szocialista párt. Vezetői Herriot, Caillaux és Daladier. A francia kispolgárok pártja, ellensége a nagyparnak, nagytökének, nagybirtok-
nak. A legrégebb francia párt, a Klerikalizmus és túlzott nacionalizmus ellen-
sége, külpolitikailag pedig a kiengesztelődésért és békéért harcol. A baloldal másik nagy és erős pártja a II. Internacionale alapján álló szocialdemokrata párt, amelynek Leon Blum a vezére. Köztük a radikálisok között foglalnak helyet a köztársasági szocialisták és a francia szocialisták, akik a parlamenti életben mindig fontos szerepet játszottak és tagjaik közül került ki többek között Briand, Painlevé. De Monzie és más jelentős politikusok. A Cachin vezetés alatt álló III. Internacionáléhoz tartozó kommunistákon kívül még a Trockij elveit valló disszidens kommunisták egészítik ki a baloldalt.

A Tardieu-kormány — mint ismeretes — a jobboldali és középpártokra támaszkodott. Ezzel szemben a baloldal megerősödése következtében most Herriot fog baloldali színezetű kormányt alakítani. Ezt kétféle módon érheti el: vagy a középpártokkal kell együttműködni, vagy pedig a szocialistákkal kell felújítania a baloldali kartell. Valószínűbb, hogy Herriot az első megoldást fogja választani, legalább is erre vallanak a választások alatt és azóta is tett kijelentései. Az a szempont is szerepet játszik itt, hogy egy radikális szocialista kormány alakulása esetén a tőke esetleg menekülne az országból, ami a frank romlására vezethetne, ami nek a kockázatát Herriot aligha meri vállalni, annál kevésbé, mert 1926-ban is a frank zuhanása buktatta meg, a mlkor kénytelen volt átadni a hatalmat Poincaré nemzeti egység kormányának.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LEKÉ...

Zsidók a Pen Club budapesti kongresszusán

Avigdor Hameiri és Patai József a palesztinai Pen Club delegátusai. Salom Asch pesti ünneplése. Tunkeler, a jidis humorista. Galsworthy a Palesztina munkáról

Budapest, május 21. A Pen Clubok budapesti világkongresszusa nem volt zsidó esemény. Nem is annak készült. De ha tekintetbe vesszük a Pen Clubok nemes célját: a világbéke előkészítését szellemi téren, mégis csak profétai feladat ez. Megvalósítani a szellemi világszövetség ről szőtt biblikus látomásokat, közelebb hozni mindenütt az embert az emberhez. A Pen Clubok közt foglal helyet természetesen a többi nyelvek között a héber és a jidis ePen Club is, amelynek delegátusai mindenütt részt vesznek a szellemi harmoniát előkészítő munkában. A palesztinai héber Pen Club, melynek elnöke Bialik, táviratilag értesítette a kongresszust, hogy delegátusul Patai Józsefet és Avigdor Hameirit választotta meg. Hameirit, aki két évvel ezelőtt is hosszabb időt töltött Magyarországon, nagy szeretettel fogadták és már is meghívásokat kapott számos vidéki városból előadások tartására, sőt a lengyelországi delegátusok utján meghívták egy nagy lengyelországi előadó turnéra is.

Sokat foglalkozott a magyar sajtó Salom Asch személyével, aki először volt most Budapesten. Mint a Pen Clubok egyik legismertebb nemzetközi vezetője, számos ismerőse akadt az arisztokrata körökből származó írók között. Mint régi ismerőst üdvözölte Bethlen Margit grófnő, a főváros fogadási ünnepségén pedig nagy szeretettel foglalkozott vele a leg-többet Ripka Ferenc főpolgármester. Salom Ascht azonban természetesen mélyen érdekelte Budapest sok zsidó vonatkozása. Avigdor Hameiri, Patai József, Holder József társaságában megtekintette a budapesti ghetót és velük tartott a varsói jidis humorista, Joszef Tunkeler, kinek nemrég jelent meg palesztinai utjáról szóló érdekes könyve. Bejárták a pesti zsidó utcákat, zsidó könyvkereskedéseket, szóba elegyedtek a zsidó típusokkal és Salom Aschnak nagy öröme volt, hogy Budapesten is találhatott még egy darab itt felejtett jidis világot, ha mindjárt csak miniatűrben s.

Salom Asch, aki igen nevezetes műgyűjtő is, természetesen érdeklődött a budapesti zsidó muzeum iránt. Ennek azonban egyelőre csak az épületét csodálhatta meg, a Dohány utcai Hősök templomával egyetemben. Maga a gyűjtemény még egyelőre ládába csomagolva várja a beköltözést és kiállítását. Elvezette azonban dr. Patai József annak a pesti zsidó műgyűjteménynek a megtekintésére, amely már valóságos muzeumnak felel meg és mint ilyen lett ismeretessé nemcsak a Mult és Jövő külön számai révén, hanem a külföldi nagy encyklopédiák utján is, melyek dr. Friedmann Ignác zsidó műgyűjteményéből számos közleményt adtak. Salom Asch nagy élvezettel szemlélte a „Friedmann muzeum“ ritkákértékű darabjait, amelyek a múlt századok zsidó atmoszféráját és a zsidó művészetet varázsolják elő.

A Pen Clubok kongresszusának természetesen sok előkelő zsidó tagja volt itt a világ minden tájáról. Benjamin Cremieux abból a családból származik, amely a francia zsidók történetében oly nagy szerepet játszott. Es ha bizonyos sajtó, esetleg a zsidóság rovására akarja majd

írni a szélső bal Ernst Tollert, ellensúlyozni fogja a jobboldali Cremieux személye, aki lelkes szavaival oly kellemes visszhangot keltett a hazai szívekben.

A főváros nagy fogadóestjén történt, hogy Salom Asch panaszkodott Patai Józsefnek, hogy mennyi mesümeddel találkozik itt Budapesten. „Ugy látszik — mondja — ezek itt külön hitközséget alkotnak.“ Közbeszól Félix Salten: „Igy van ez mindenütt a világon. Még Amerikában is ezt tapasztaltam legutóbb, a renegátok maguk között maradnak és csakugyan külön hitközséget alkotnak.“ „A keresztények jobban szeretik az egyenes-

gerincű, önérzetes zsidókat, mint azokat akik zsidóságot elbujtatni igyekeznek — toldja meg Salom Asch. Avigdor Hameiri elmondja, hogy Palesztinában várják Salom Asch odaköltözését. „Bárcsak lehetne minél előbb — feleli Salom Asch — De foglalkozom erősen a gondolatokkal.“ „Ott nagyszerűen lehet dolgozni“ — kelkesedik Félix Salten.

A Pen Clubok kongresszusának legelőkelőbb vendége Galsworthy, az angol arisztokrata író, akinek művei millió szívekre vannak elterjedve a világ minden nyelvében. Patai József megkérdezi tőle, volt-e már Palesztinában és mi a véleménye az angol mandátumpolitikáról. Galsworthy hideg arisztokrata szeméi felvillanva egy pillanatra: „Oh Palesztina! Rég vágyódom, hogy meglátogassam a Szentföldet, de eddig nem jutottam hozzá. Legelőkelőbb zsidó utazással összekötött megvalósítottam ezt a régi vágyamat. Nagyon örülök az onnan érkező jó híreknek, a zsidók és arabok közötti viszony javulásának. Magával a kérdéssel sajnos még igen foglalkozhattam eddig, miután minden időmet az irodalom foglalja le.“

Este 8 óráig tarthatnak nyitva az üzletek

Megállapították a nyári időszámítás új záróját

Bucuresti-Bukarest, május 21. Tegnap délután a munkaügyi minisztériumban összeült a kereskedői és munkaadói érdekképviseletek kiküldötteinek és kereskedelmi alkalmazottak megbízottainak értekezlete a munkaügyi miniszter elnökletével. Az értekezlet után a miniszter rendeletet adott ki, mely szerint május 22-től október első szombatjáig bezárólag az üzletek déli ebédszünetét egytől négyig fog tartani, este pedig nyolc órakor lesz a záróra. Szombaton este kilenc az üzletek zárójára. Az élelmiszerkereskedések zárójára délben fél kettőtől fél ötig, este kilenc órakor lesz. A borbélyüzletek szombati zárójára este jel 12 óra.

A kereskedelmi alkalmazottak elégedetlenek az új zárórarendelelettel

Alábbi cikk a kereskedelmi alkalmazottak álláspontját ismerteti az üzletek zárójára kérdésében. Ez a nagyfontosságú közérdekű probléma megérdemli, hogy minden irányból objektív megvilágításban részesüljön.

Cluj-Kolozsvár, május 21. A kereskedelmi alkalmazottak sorában országsszer-
te osztatlan izgalmat keltett az a hír, hogy a munkaügyi miniszter engedett a Sfatul Negustoresc nyomásának és az új időszámítás bevezetésével kapcsolatosan elrendelte, hogy az üzletek esti zárása is egy órával később történjék. Igaz ugyan, hogy ezzel szemben elrendelték, hogy az üzletek déli szünete az eddigi két óra helyett 3 órát tartson, ez azonban alig tekinthető kárpótlásnak.

Először is meg kell állapítani, hogy az üzleti záróra betartása, illetőleg ellenőrzése nálunk a legmegoldhatatlanabb feladatok közé tartozik. Alig van az országban egy-két város, hol ellenőrzés folyik. De a legtöbb helyen a záróra-rendelkezéseket senki nem tartja be, mert nincs szerv, mely ezt számon kérné. Ebben a tekintetben egyedül talán Kolozsvár a kivétel, ahol a munkaügyi felügyelőség már évek óta rendszeres ellenőrzést végez, azonban az itteni állapotok sem mondhatók kielégítőnek, hiszen éppen a legutóbbi napokban végzett ellenőrzés során tűnt ki, hogy a város közepétől alig néhány lépésre vannak üzletek, ahol kora reggeltől késő estig nyitva tartanak s szünet nélkül árulnak.

A Magánalkalmazotti Federáció kolozsvári csoportjának főlveleléséből ki-
vált okáért megállapítható, hogy a legkönnyebben ellenőrizhető üzletek alkalmazottai is naponta több mint 10 óra dolgoznak, míg a fűszerüzletek alkalmazottai még ennél is többet.

Nos, a legkedvezőtlenebb munkaviszonyok ellenére is a munkaügyi miniszterium az új időszámítás bevezetését használva az esti záróját 8, illetőleg 9 órában állapította meg. Ugyanez azonban a reggeli nyitási idejét nem szabályozta, vagyis lehetővé teszi, hogy az üzletet, melyet eddig 7 órakor nyitnak, ezentúl is 7 órakor nyissák, ami azonban a régi időszámítással szemben tudvaleg 6 órák felel meg. Mi tehát a miniszter a Sfatul számára rekompensálta az időszámítást, az alkalmazottak ejtette. Hozzá kell még venni mindent azt is, hogy a déli időben engedélyezett hosszabb szünet hétfőn és csütörtökön a heti vásárok napján, tudvaleg még az eredeti miniszteri határozat alapján fel van függesztve.

Akkor, midőn Európaszerte a 40 óra munkahét gondolata kezd egyre erősen terjedni a Románia a múlt évi nemzetközi munkaügyi konferencián üzletek 8 órai munkaidéjéről szóló határozati szervezettek kiküldöttei utján (bár a munkások és alkalmazottak delegációja is beszéltünk) elfogadta, midőn a tudóvész elleni harcot az állami pénzügyek ismeretes helyzete miatt kell szüntetni, nos, akkor a miniszterium — tisztán egyoldalú információ alapján — az üzletek és irodák munkaidéjét meghosszabbította mellett dönt és éppen a tudóvész elleni védekezés érdekében és a pénzügyi krízis által nem szélyezettett lehetőségétől fosztja meg azokat, akiket a gazdasági válság megterhelte arra, hogyan kell 50-60 százalékkal csökkentett fizetésből szegényesen megélni s hogyan kell a nyomorral az öngyilkosság határáig kódní.

Az alkalmazottak természetesen nyugodnak bele a minisztérium minálképpen igazságtalan és főleg tartalmatlan intézkedésébe s mindent elkövetnek, hogy a rendeletet revízió alá vegyék. Ebben a törekvésében kétségtelemül meggyőződésére lesz az a körülmény, hogy hónap elején lesz Bukarestben a munkaügyi alkalmazotti szervezetek kongresszusa, amely módot fog találni arra, hogy alkalmazotti kivánságoknak a minisztériumokig is elható hangos kifejezést adjon.

Erdélyi Kálmán
a Magánalkalmazotti Federáció
tartományi titkára.

Ízületi csuszosok, reumások ne feledkeztek el

Govora fürdőről

amelynek jódos és kénes vize gyógyhatású
Méréselt áron ez évben nagyobb költségek nélkül végezheti kuráját. A társulat szállodái minden kényelmet biztosítanak.

Calimanesti fürdő

csodálatos klímájával, iszapfürdőjével és különös

Caciulata vizének

csodálatos hatásával, ízületi csuszosoknak, vese- és májbetegségekben szenvedőknek, kifáradt szervezeteknek gyógyulást és feifrisülést nyújt.

Az elmúlt évhez képest mélyen leszállított árak.
Információt és prospektust:

Societate Govora Calimanesti Bucuresti,
Strada Brezoianu No. 62. küld.

Emelni fog

Bucuresti-Bukarest, Kelet tud.) Lassan, francia szakértők munkájával, a pénzügyi hivatalos kommunikáció az állami tisztviselők felét tudja májusban megjelent a második is, amely bejelenti az új adóbejelentést. Ez az offenzív indult ki, aki közel fejesőlválva ismételve bevételeinek visszaesés közegek hanyagsága te elő.

Csak az a szó nem elég

A körendelet mintha a pénzügyigazgatóra, hogy azoknál az a visszaesés mutatók az eszközölt enyhítéseket például az épületek, s a szabad foglalkozkasszó szolgálat egy-
gítő. Ez nemcsak a sőt adóforrásoknál nem az olyan adóerőnek behajtása kizáró zó közegek lelkiismeret. Így például az egyes sző még a költségvetés az év első négy hónap az adóbehajtó közegé válnivalon megállapí minisztérium elrendeli a

Megbüntetéseket, ha gendő ad

A pénzügyigazgatóval verifikálni az ös vetéseket, úgy az egy adóteleknek. Ha megaló a tényleges jövedetek alapul, vagy nélkül levonásokat pedig helytelen teherbottak — azonnal re adókiivetést. Amennyi levonások az adókiivetésének követkeciókat kell alkalmazni. Ha a pénzügyigazgató legrovidebb időben kasszát, a kormány re alkalmazni fogja a s 224. szakaszában előjesen megengedetlen vetés negyedik hónap kivetett adó 25 százaléka.

Az adóbehajtó közden hónapban beszo kivetett adónak illetzenkedett, hanem a amellyel eddig elmar belül aszurban kell jónál a folyó év első részletekkel.

Semmi nem ma

Ami a fizetési i adó illeti, a pénzüg küldjön ki egy ellen vizsgálni minden e áparvállalat helyzeté fizetési adók pontos milyen állami köv behajthatatlanul ma mérszétü és si volna ez mely intézkedések hogy az örökösödési janak és hogy az örököségekre kivess nyossági adónál vig a különböző színház ügyminisztérium ál ban megállapították kat. Meg kell állap dolgozzanak s hogy mekben nincs-e töb a tarifában fel van A bélyegilletéke ugyancsak lényeges ügyigazgatóságok te zájárulhatna a be éppen ezért szigorú

Ruhákat

Ahol pénzügyi szakértők járnak, ott többé fü nem terem

Teljes erővel indul meg az új adóoffenzíva

A pénzügyminisztérium körrendeletiben utasítja a pénzügyigazgatóságokat az adó kíméletlen behajtására

Emelni fogják az adókat a fellebbezési tárgyalásoknál

Bucuresti-Bukarest, május 21. (Az Új Kelet tud.) Lassan, de biztosan érik a francia szakértők munkálkodásának gyümölcse. A pénzügyminisztérium tegnap hivatalos kommunikéban ismerte be, hogy az állami tisztviselők fizetésének csupán felét tudja májusban folyósítani. Mára megjelent a második hivatalos közlemény is, amely bejelenti az adóoffenzíva beindítását. Ez az offenzíva Charles Risttől indult ki, aki közel két héten keresztül fejtőszóval ismételte, hogy az állam bevételeinek visszaesését az adóbehajtási közegek hanyagsága és indolenciája idézte elő.

Csak az a baj, hogy az inkasszó nem elég erőlyes

A körrendelet mindenekelőtt is felhívja a pénzügyigazgatóságok figyelmét arra, hogy azoknál az adónemekenél is súlyos visszaesés mutatkozik, amelyeknél nem eszközölt enyhítéseket a kincstár, mint például az épületadó, a kereskedelmi adó és a szabad foglalkozásúak adója. Az inkasszó szolgálat egyáltalán nem kielégítő. Ez nemcsak a válság által befolyásolt adóforrásoknál állapítható meg, hanem az olyan adónemekenél is, amelyeknek behajtása kizárólag az inkasszó végző közegek lelkiismeretességén múlik. Így például az egyenesadónál az inkasszó még a költségvetési kkvótát sem érte el az év első négy hónapjában. Minthogy az adóbehajtó közegek hanyagsága nyilvánvalóan megállapítható, a pénzügyminisztérium elrendeli a következőket:

Megbüntetik a pénzügyi közegeket, ha nem folyik be elégséges adó

A pénzügyigazgatóságok tartoznak azonnal verifikálni az összes nagyobb adókövetéseket, úgy az egyenes, mint a globális adóteleknél. Ha megállapítják, hogy valahol a tényleges jövedelemnél kevesebbet vettek alapul, vagy törvényes indokolás nélkül levonásokat engedélyeztek, vagy pedig helytelen tehermentesítéseket nyújtottak — azonnal rektifikálni fogják az adókövetést. Amennyiben az indokolatlan levonások az adókövető szervek lelkiismeretességének következményei, úgy szankciókat kell alkalmazni.

Ha a pénzügyigazgatók nem fogják tudni a legrovidebb időn belül feljavítani az inkasszót, a kormány minden további nélkül alkalmazni fogja a számviteli törvény 224. szakaszában előírt szankciókat. Teljesen megengedetlen az, hogy a költségvetés negyedik hónapjában az inkasszó adókövetett adó 25 százalékát sem éri el.

Az adóbehajtó közegek kötelesek minden hónapban beszolgáltatni nemcsak a követett adónak, hanem az adóhárítási különbözletet, hanem azt a differenciát is, amellyel eddig elmaradtak. Két hónapon belül az adóhárításra kell jönni az adóbehajtásnál a folyó év első felére esedékes adó részletekkel.

Semmilyen állami jövedelem nem maradhat behajthatatlan

Ami a fizetési ingóértékekre kivetett adót illeti, a pénzügyigazgatóság azonnal küldjön ki egy ellenőrt, aki tartozik felülvizsgálni minden egyes pénzügyintézet és iparvállalat helyzetét és odafigyelni, hogy a fizetési adók pontosan befolyjanak. Semmilyen állami követelésnek nem szabad behajthatatlannal maradnia, bármilyen természetű és bármilyen eredetű követelés. Komoly intézkedések foganatosítandók, hogy az örökösödési adótartozások befolyjanak és hogy az összes most megnyíló örökségekre kivessék az adókat. A látványosságai adónál vigyázni kell arra, hogy a különböző színházak, mozgók etc. a pénzügyminisztérium által aprobált tarifával megállapítottnál drágább belépődíjakat. Meg kell állapítani, hogy az illető területeknek van-e több hely, mint amennyi a tarifában fel van tüntetve.

A bélyegilletékekből folyó bevételek ugyancsak lényegesen csökkentek. A pénzügyigazgatóságok tevékenysége itt is hozzájárulhatna a bevételek emelkedéséhez. Eppen ezért szigorú ellenőrzés alá kell helyezni a kereskedőket, bankokat, hogy megakadályozható legyen a bélyegtervény kijátszása. A pénzügyminisztérium ez alkalommal is megállapítja, hogy a felelős adótervezők tevékenysége az utóbbi időben ugyiszólván semmivé zsugorodott össze. Igen sok kereskedő és iparos nem vezet be az eszéközölt eladásokat s eképpen kibújik a forgalmi adótervényben foglalt kötelezettségek alól.

Törzslap készül minden adóügens inkvizíciós tevékenységéről

Az adóbehajtó közegek tevékenységének szigorú ellenőrzése érdekében törzslapot kell készíteni minden egyes ügensen. A törzslapra naponta rávezetendő, hogy az illető ügensen hány adófizetőtől és milyen összegeket inkasszált. A törzslapokat be kell terjeszteni a pénzügyigazgatóságokhoz. Ha megállapítást nyer, hogy vannak ügensek, akik nem teljesítik kötelezettségeiket, úgy ellen szigorúan el kell járni.

Hasonlóképpen ellenőrizendő a perceptorok heti tevékenysége is. A pénzügyigaz

gatók és pénzügyi ellenőrök személyesen felelősek az adóbehajtó szolgálat pontos működéséért. A hónap végén az ellenőrök tartoznak általános jelentést beterjeszteni az inkasszó helyzetéről. A pénzügyigazgatóságok tartoznak figyelmesen ellenőrizni azokat az okokat, amelyek az év első négy hónapjában az inkasszó visszaesését előidézték.

A fellebbezésnél még lehet korrigálni

A fellebbezési tárgyalásoknál még korrigálni lehet az adókövetésnél elkövetett hibákat. Eppen ezért a pénzügyigazgatók vegyenek részt a bizottság ülésein és örökjének fölött, hogy az állam jogai megvédessenek.

A rendelet különböző utasításokat ad ezután a renitens adófizetőkkel, valamint a lelkiismeretlen adóbehajtó közegekkel szemben foganatosítandó szankciókat illetően, — majd annak a reményének ad kifejezést, hogy a pénzügyigazgatóságok fokozott tevékenysége folytán a helyzet megjavul és az állam is eleget fog majd tenni sokoldalú kötelezettségeinek.

Az oktatók szövetsége tudomásul veszi Jorga fenyegetéseit, de engedély nélkül is megtartja kongresszusát

A tanítók, tanárok és egyetemi tanárok éles kommunikéban reflektálnak a prefektusok értekezletére

Bucuresti-Bukarest, május 21. Az oktatók szövetsége, amelyhez a tanárok, tanítók és egyetemi tanárok tartoznak, hivatalos közleményt tett közzé, amely többek között kijelenti, hogy a szövetség tagjai tudomásul veszik a miniszterelnöknek a prefektusok értekezletén a tanítókra vonatkozólag tett megjegyzéseit és fenyegetéseit, hangsúlyozva azonban, hogy a miniszterelnök kijelentései nem fogják megakadályozni az éhhalállal küzdő tanítóságot abban, hogy a prefektusok engedélye nélkül gyűléseket ne tartson és további magatartásáról ne döntsön.

Az oktatók szövetsége tudatában van

annak, hogy a tanítók és tanárok képezik egyik legfontosabb alapját az országnak és a királynak. Tiltakoznak ezért ama koncepció ellen és ama igazságtalanság ellen, amely szervezkedési jogaikat semmibe akarja venni. Az oktatók szövetsége elhatározta, hogy a három szervezettel május 29-re a bukaresti Athenium nagytermében közös kongresszusra hívja össze, mely kongresszuson a köztisztviselők szövetségének és az orthodox klérusnak delegátusai is részt vesznek.

A kommuniké éles hangja nagy fel-tűnést kelt országsszerte.

Egy évre szabadságolják a tisztviselőket és katonatisztek nagyrészét, amely idő alatt csak félfizetést kapnak?

Egy bukaresti lap feltűnést keltő cikke a köztisztviselők nagy tömegének szabadságolásáról. A szabadságolás ideje alatt váltathatnak magánalkalmazást a köztisztviselők

Bucuresti-Bukarest, május 21. A Lupta érdekes cikket közöl a kormány-nak a tisztviselők fizetésére vonatkozólag tervezett intézkedéseiről. Arról vol-naz szó, hogy a francia szakértők javas-lata alapján egy évre szabadságolná a tisztviselőket egy részét, valamint a tisztikarnak egy részét is. Ez a szabadsá-golás azzal volna indokolva, hogy a szakértők megállapítása szerint az orszá-g tisztviselőinek száma túl magas, de nem annyira a közigazgatási tisztviselőké, mint inkább a szaktisztviselőké, így a tanárok, tiszttek, bírák, stb. Körülbelül ötvenezer a főlös tisztviselő száma és ennyit is szabadságolná-nak olyan formán, hogy felhívást in-

téznének a tisztviselői karhoz, kik akar-ják magukat egy évre szabadságoltatni. Ezen év alatt a szabadságolt tisztviselőket fél fizetésüket kapnák meg, de jogukban állana magánalkalmazást vál-lalni szabadságuk tartamára, anélkül, hogy az államnál szerzett jogaikat ez a szabadság, amit ép az állam érdeké-ben vállalnak, bármiképp is befolyásol-hatná. A kormány francia példára hi-vatkozik, amikor ezt a tervet életbe akarja léptetni és reméli, hogy kedvező hatása lesz ilyen irányú kezdeménye-zésének.

A Lupta híret hivatalos megerősítés hiányában kellő fenntartással kell fo-gadnunk.

KITUNÓ DOHÁNY ELEGÁNS DOBOZ MÉRSEKELT ÁR

.....Az új cigarettá neve **SPORT** amelyet azonnal ki kell próbálnia. Ha a trafikos átadja Önnek a dobozt, azonnal észre fogja venni, hogy valami egészen újszerűvel van dolga. Az első cigarettá meg fogja erősíteni ezt a benyomását... az ár pedig még vonzóbbá fogja tenni e dobozt. A Sport cigarettát nagy gonddal gyártották; a dohány nem hull ki a cigarettából. Próbálja ki még ma a Sport szivarkát.

20 PARAFÁ SZOPOKÁS CIGARETTA 24 LEI

Josef Schmidt, a zsidó tenorista

*

Több mint egy éve annak, hogy egy fiatal tenorista tűnt fel Németország és egyúttal egész Európa muzikális világában. A reproductív művészet történetében első ízben fordult az elő, hogy egy előadóművész híres lett, anélkül, hogy a publikum valaha is láthatta volna. A nagy zsidó énekesek sorában Josef Schmidt kétségtelenül az első helyen áll. Olyan tehetség, akinél a mesternek már nem sok javítani valója volt. Massini, Tamagno és Caruzó utódja Josef Schmidt. A legnagyobb olasz és orosz énekesek hangadottsági értékei a zsidó művészet tulajdonságaival párosulnak ebben a tenoristában, akinek éneke költészetet lehel, az érzelmek mélyén jár, hangja gyöngéd, belső melegtől lüktető, egy forró temperamentum hevével és a tragikus zsidó pártoszt érzékelteti. Romantikus varázs árad a hangjából, mintha álom-ban énekelne.

Huszonhat éves és a legnagyobb szenzációt és vonzerőt jelenti. Grammofon-lemezek és rádiószereplések után néhány hónappal ezelőtt egy grandiózus berlini jótékonyági koncerten tizenkétezer ember előtt énekelt, akik mámorosan ünnepeletek. A bécsi rádióban az ugyancsak világhírű zsidó szopránénekesnővel, Schwarz Verával együtt áriaestélyt adott. Azok számára, akik hallgatták, valóban magával ragadó élményt jelentett ez a szinte hihetetlenül szines és érzékeny meleg tenorhang.

Josef Schmidt karrierje épp oly egyszerű, mint maga az ember. Egy bukaresti zsidó kocsmáros fiaként született. Gyermekkorában már a csernovici zsidó templom kórusában találjuk. Rendkívül muzikális, még gyermek és már is több hangszeren játszik. A román hadseregben katonáskodik, természetesen mint az ezred zenekarának első hegedűse. Azután Berlinbe utazik és próbát énekel. Mindezt visszautasítják azzal, hogy a termete túlságosan kicsi a színpadon való szerepléshez. Valóban: könnyen tragikus-kussá válhatott volna az, hogy Josef Schmidt külsőleg nem hódító Amorosó, hanem egy egyszerű, igénytelen külsejű ember. De Josef Schmidt lemondott a színpadi sikerekről s meglepőedett azzal, hogy grammofonlemezekben és rádió mikrofonján keresztül iveljen fel a világ-sikerig.

Ruhákat művésiesen fest, vegyileg tisztít Cristal Cluj, tükörfényes gallértisztításban vezet!

22. MÁJUS 22.
dókat, mint azokat
ujtatni igyekeznek
n Asch. Avigdor Ha
Palesztinában vár
költözését. „Bárcsak
— feleli Salom Asch
ösen a gondolatlat
et dolgozni” — lel
gresszusának legelő
worthy, az angol
ek művei millió szá
a világ minden nyel
egkérde tőle, volt
mi a véleménye az
ikéről. Galsworth
zemei felvillanna
Palesztina! Rég vá
ogassam a Szentfö
ottam hozzá. Legfö
tással összekötö
régi vágyamat. Na
és érkező jó hírekne
zötti viszony javul
érdéssel sajnos ne
eddig, miután min
om foglalja le.”
nyitva
záróráját
ügyi minisztérium
küldöttének és a
nkügyi miniszter
tt ki, mely szerint
déli ebédszünete
záróra. Szombaton
zárórája délelben
ombati zárórája éj
**elégedet
lettel**
tti Federáció koloz
fölvételezéséből pe
pítható, hogy a le
rizhető üzletek alk
a több mint 10 óra
fűszerüzletek alkalm
többet.
ötlenebb munkavis
munkügyi minisz
mitás bevezetését f
zárórát 8, illetőleg
meg. Ugyanakkor
nyitás idejét nem s
nétvé teszi, hogy a
eddig 7 órakor nyit
akor nyissák, ami a
tással szemben tud
lel meg. Míg tehát
számára rekompenz
alkalmazottat a
még venni mindeh
időben engedélyez
étfőn és csütörtök
ján, tudvalevőleg m
eri határozat alapj
arópaszerte a 40 ó
a kezd egyre erőse
s Románia a mult
gyi konferencián
nkaidéjéről szóló k
pviselői és a munk
küldöttéi utján (Ch
alkalmazottak deleg
lünk) elfogadta, an
leni harcot az áll
tes helyzete miatt
akkor a miniszteri
lu információ alap
rodák munkaidéjén
mellett dönt és ez
elleni védekezés egy
krisis által nem
tőségétől foszt m
a gazdasági váls
hogyan kell 50—
entett fizetésből es
hogyan kell a nyom
osság határáig vi
k természetesen n
minisztérium mind
an és főleg tarthat
s mindent elkövet
revizió alá vegy
ében kétségtelenül
a körülmény, hogy j
Bukarestben a mag
ervezetek kongressz
g találni arra, hogy
ságoknak a minisz
ó hangos kifeje

EGYESÜLETI ÉLET

Aviva-Barisszia kirándulás. A kolozsvári Aviva-Barisszia folyó hó 22-én, vasárnap d. u. 2 órakerirándulást rendez. Találkozás háromnegyed kettőkor a Magyar Színháznál.

Az ifjúsági szervezetekhez, Felhívom az ifjúsági szervezetek összes tagjait, hogy folyó hó 23-án (hétfőn) este 8 órai kezdettel, kivétel nélkül jelenjenek meg a neológ hitközség termében, ahol Péterffy Endre az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség főtitkára fog a K. K. L. munkáról számukra előadást tartani. Dr. Weisz Fülöp KKL biztos.

A Palesztina hivatal közleményei. Felhívjuk a Palesztinába utazni szándékozókat és a Palesztina iránt érdeklődőket figyelmét arra, hogy a Palesztina hivatal csak azok részére állhat rendelkezésre utasítással, akik a Palesztinába utazásukkal a tanácsokkal, kik a Palesztinához való ragaszkodás legminimálisabb követelményének eleget tettek, sélüket megváltották. Személyes érdeklődők okvetlen hozzák magukkal sélüket, levélben érdeklődők mellékelik a sélükbiztos, vagy a helyi csoport elnökének igazolását, hogy sélüket megváltották.

MEGJELENT az Agrárkonverziós törvény végrehajtási utasításának (Mon. Ofic. No. 115.) magyar fordítása. Kapható minden könyvkereskedésben és dohánypénztárban. Megrendelhető Cultura Hiriapiroda Cluj, Memorandumai 4. Ára Lei 30.

Pénz vagy bélyeg előzetes beküldése ellenében portómentesen küldjük.

Buziás gyógyfürdő

(ROMAN NEUHEIM)

páratlan szénsavas radioaktív sós-vasas forrásvízzel.

Biztos gyógyhatás szervi, elhízásos érelmeszesedés, szív és vérkeringési zavaroknál, vesebaj, vérszegénység, izom csúsz- hólyaggyulladás és dohánypénztárban. Megrendelhető Cultura Hiriapiroda Cluj, Memorandumai 4. Ára Lei 30.

Női betegség, a változások zavarok, fertőző betegségek, mérgezőesek nyomán fellépett idegbajok (Tabes, etc.) eseteiben a legjobb eredménnyel gyógyít.

Természetes szénsavas sós-vasas fürdők, ivókurák, szakszerű orvosi kezelés kitűnő kezelés, kitűnő konyha, elsőrendű szállodák, diétás penziók mérsékelt árakkal.

Uj modern uszoda napfényes tranddal. Furdoidény május 15-től október 1-ig. Prospektust, felvilágosítást szívesen küld: Muschong Buziási Gyógyfürdő Rt. Furdoidgazgatóság Buziás (Bánát).

Dr. Lengyel

gyógyintézete

CLUJ, Calea Regele Ferdinand 111. (Ferenc József-ut) Telefon 211.

a mai nehéz gazdasági viszonyokra való tekintettel új osztályokat létesített:

III. osztály ötszöri napi étkezéssel 120 L
II. osztály ötszöri napi étkezéssel 180 L
I. osztály ötszöri napi étkezéssel 240 L

Bármilyen műtét vagy szülés esetén lényegesen redukált díjazással.

Röntgen, Quartz, Diatermia, Sollux, Villanyfürdők és másmodern villanykezelések szintén redukált árral.

Diétás konyha orvosi ellenőrzés mellett. Bejáróbeteg részére is.

Cukorbeteg, szívbeteg, érelmeszesedésben szenvedők, vese betegek, köszvényes és reumás betegek, gyomor és bélfekélyben szenvedők, krónikus bélhurutban és epekőben, valamint krónikus epehólyaggyulladásban szenvedők részére.

Hízó és fogyókurák.

Bővebb felvilágosítással és prospektussal szolgál az intézet gazdasági osztálya.

Alkalmas tőkebefektetés!!

ELADÓ

Kolozsvárt a városban 16 holdas belső-ség, elsőragu lak és gazdasági épületekkel. Autobusz megállótól 5 percrenyire.

Épületek: magas földszintes urllak egy 4 és 3 szobás lakással.

8 szobás urllak 2-4 családnak is megfelelő.

60 darab jószágra modern istálló és más épületek.

Villanyvilágítás és vízszolgáltatás.

Tulajdonos: Dr. Ligetly Miklós Cluj, Regina Maria 42. Telef. 1154.

Jogi személyiséget nyer az Erdélyi Zsidó Diáksegélyző

Átszervezett és megerősített keretek között fogja folytatni működését a zsidó diákság ellátásáról gondoskodó intézmény

Cluj-Kolozsvár. Közel két éve, hogy az erdélyi zsidó társadalom vezetőegyesítségét mozgalmat indítottak a diákságról való intézményes gondoskodás érdekében és jöhet ez a két év az egyre mélyülő válság jegyében telt el, a fiatal organizáció csaknem száz szakkézletben teljesítette a reá háruló feladatokat.

Fedezte a kolozsvári zsidó diákmenza nagy nehézségekkel felhozható szükségleteit és erejéhez mérten támogatásban részesítette az ország többi egyetemén tanuló, valamint a specializálás céljából külföldi egyetemeket látogató főiskolai diákságot, amely enélkül a támasz nélkül minden bizonytalanságba kellett volna hogy hagyja tanulmányait.

Az Erdélyi Zsidó Diáksegélyző munkája most új fejezetbe érkezik el. Társadalmi mozgalomból rendszeresen kiépített szervezetté válik, mert a kolozsvári menza fenntartása és az egyébirányu diákse-

gélyezés is megköveteli, hogy ne bizonytalan eredményű esetenkénti akciók képezze a diákságról való gondoskodás alapját, hanem a szervezet állandó taglétszáma biztosítsa a költségvetés kereteit.

Ebből a célból az Erdélyi Zsidó Diáksegélyző kérte jogi személyiségének elismerését, amihez az illetékes minisztériumok hozzá is járultak és csupán kisebb alapszabály módosításoktól tették függővé a jogi személyiséget való bejegyzést.

A szervezet vezetősége az alapszabály módosítások és egyéb szervezeti kérdések megbeszélésére folyó hó 24-én, kedden este fél 8 órára a Salom Club helyiségébe (Srada Filipescu 6) rendkívüli közgyűlést hívott egybe, amelyen minden bizonytalanság nélkül Kolozsvár zsidó társadalmának legjobbjai fogtak résztvenni, hogy az ifjúság ügye iránt odaadó érdeklődésükkel is kifejezésre juttassák.

KÖZGAZDASÁG

Az elmúlt évvel szemben 50 százalékkal csökkent Románia behozatala

475 millió lejvel aktív Románia külkereskedelmi mérlege, 1932 első két hónapjában

Bucuresti-Bukarest, május 21. (Az Uj Kelet tud.) A pénzügyminisztérium statisztikai osztálya nyilvánosságra hozta Románia külkereskedelmi adatait a folyó év első két hónapjáról. A statisztikából kiderül, hogy januárban és februárban 1 milliárd 745 millió lej értékű importtal szemben 2 milliárd 220 millió lej értékű árut exportált Románia. A kereskedelmi mérleg tehát az első két hónapról 475 millió lejvel aktív.

A statisztikai kimutatás gazdasági körökben feltűnést keltett. Eddig ugyanis az év első hónapjaiban, amikor a kiviteli tevékenység meglehetősen szűkre van szabva, a külkereskedelmi mérleg deficitet hozott, amely deficitet a további hónapokban az export fokozódásával eltűntek. 1930 első két hónapjában 731 millió, 1931-ben pedig 418 millió lej volt a passzívum. A folyó évi mérleg alakulása nem a kivitel fokozódásának, hanem a behozatal szokatlan csökkenésének köszönhető. Az elmúlt évvel szemben a behozatal 44 százalékkal, vagyis csaknem a felével csökkent, 1930-al szemben a csökkenés 61.71 százalékosat tesz ki.

A kivitel az exportált árumennyiség tekintetében 7 százalékkal emelkedett, míg az áru értékét nézve, 17 százalékkal csökkent az elmúlt évvel szemben. A statisztikából kétségtelenül kiderül, hogy míg az importált áruk értéke körülbelül ugyanaz maradt, a Románia által exportált áruk értéke 24 százalékkal csökkent

az elmúlt évvel szemben és 62 százalékkal kevesebb, mint 1930-ban volt.

Ami a vámilletékekből származó jövedelmet illeti, itt a behozatalnál 35.20 százalékos volt az esés, míg a kivitelnél 71 százalékos. A behozatali vámjövdelem csökkentése az import visszaesésével magyarázható, a kivitelnél a visszaesést különböző vámilletékek redukcója és megszüntetése indokolja. A pénzügyminisztérium véleménye szerint a gazdasági válsággal nem lehet teljesen megmagyarázni a behozatal ilyen nagymértékű csökkenését. A tömegek vásárlóereje nem hanyatlott ilyen nagymértékben vissza. Ezzel szemben Romániának jelentős behozatala van, amely után szerepel a hivatalos statisztikában, amely után nem fizetnek vámilletékeket s mely talán egészen más külsőt adna az állam külkereskedelmi mérlegének.

Ugyancsak a pénzügyminisztérium közli, haogy a folyó év első négy hónapjában Románia a következő gabonamennyiségeket exportálta:

Buza: 7851 vagon (1931 megfelelő periódusában: 3125 vagon). Tengeri 57.887 vagon (1931 megfelelő periódusában: 24.257 vagon). Arpa: 7073 vagon (1931 megfelelő periódusában: 26.289). Zab: 35 vagon (1931 megfelelő periódusában: 1647 vagon). Rozs: 801 vagon (1931 megfelelő periódusában: 1135). Buzaliszt: 3786 vagon. Bab: 2364 vagon (1931 megfelelő periódusában: 310 vagon). Borsó:

42 vagon (1931 megfelelő periódusában: 162 vagon).

Ezek a számok azt mutatják, hogy Románia buzakivitele lényegesen nagyobb volt, mint az előző évben, bár nem állott nagyobb kivitelre váró mennyiség az ország rendelkezésére. A tengeri-kivitel is lényegesen nagyobb volt, mint az előző évben, de még sem érte el a remélt mértéket.

Csütörtökön tárgyal a kereskedelmi miniszter a papírárak leszállításáról. Bukarestből jelentik: Tascu ipar és kereskedelmi miniszter csütörtökre értekezletre hívta össze a lapok, nyomdávállalatok és papírárak képviselőit, hogy megállapodást hozzon létre a papírárakra vonatkozólag. A lapok követelik, hogy az új árak visszamenőleg január 1-től lépjenek érvénybe, mert a papírárárok huzódószása az oka, hogy ebben az évben még nem léptek életbe az új árak.

Csak a miniszter, vagy az államtitkár irhat alá állami utalványt. Bukarestből jelentik: A hivatalos lap mai száma minisztertanácsi határozatot közöl, amely szerint semmiféle dologi vagy személyi kiadást nem utalványozhatnak ki alárendelt szervek, hanem kizárólag a miniszter, az alminiszter vagy az államtitkár. A már kibocsátott utalványok megsemmisítetnek, illetve felülvizsgálatnak és csak a minisztérium felsorolt vezetőinek láttaozása után lesznek kifizethetőek. A kiutalások csak a havi inkasszó arányában a ténylegesen befolyt összegekből eszköszölhetők. A pénzügyminiszter felhatalmazást nyer, hogy az összes minisztériumok költségvetéseit felülvizsgálja és a kiadásokat a takarékoskosságot szempontraival összehangba hozza.

Rendkívüli közgyűlést tart ma a kolozsvári Ugir, Bukarestből jelentik: A Gyár- és Iparosok Országos Szövetségének kolozsvári tagozata holnap, f. hó 22-én, vasárnap déli 12 óraker a Kereskedelmi és Iparkamara dísztermében rendkívüli közgyűlést tart, melyen résztvesz Mircea iparügyi szenátor is, az Ugir bukaresti vezérigazgatója.

Convocare

Arena Sportiva „Haggibbor“ S. A. Cluj face convocare, ca adunarea sa generala ordinară se va tine la 30 Maiu 1932, orele 11 in Cluj, Strada Brătianu No. 28, cu programul urmator:

1. Raportul Consiliului de Administratie și al Cenzorilor, prezentarea socotilor.
2. Darea descărcării.
3. Propunerii.

Observațiuni:

1. Drept de vot are numai aceea persoană, care va depune dovada sa de acționar cu 24 ore mai înainte dunării la mana dlui dr. Vilhelm Eröss, Cluj, Strada Brătianu No. 28.
2. Propunerii se vor desbata numai atunci, dacã se vor depune cu 3 zi mai înainte adunării la mana dlui dr. Vilhelm Eröss.
3. Intrucât adunarea le 30 Maiu 1932 nu este capabilă de a se ține lipsa acționarilor, adunarea generală se va ține la 6. Junie 1932 orele 19 in loc de mai sus cu programul neschimbat. Fără considerare la numărul acționarilor.
4. Bilanțul contul de pierdere, raporturile se pot inspectia la dl Eröss Vilhelm Cluj, Str. Brătianu 28 in orele de oficiu.

Cont bilanț incheiat la 31 Decembrie 1931. Active: Imobilul Lei 308.500. Cont curent 77.171.50. In total Lei 385.671.50. Passive: Capital social Lei 300.000. Fond de rezerve Lei 85.671.50. In total Lei 385.671.50.

Consiliul de Administrație.

Figyelem!

Figyelem!

Hotel Metropol

Bucuresti, a királyi palotával szemben. A n. é. közönség szives tudomására hozza, hogy apr. 23-tól (Szent György napjától) az árakat redukálta:

1 ágyas szoba Lei 120

2 ágyas szoba Lei 170

Modern komfort, szép tiszta és tágas szobák. Fűrdő, hideg és meleg víz minden szobában.

T. CIOMU

tulajdonos

Drámai jelenet

Greabu

to

lő

Letartózt

tartóztat

Bistrita-Beszterce let kiküldött munkatársak: Greabu nek exhumálására különböző utakon népe Besztercére. A törv. dr. Kernbach M. tanár és dr. Hossu v. a délelőtti a sz. keztek Beszterce ügyész a kora regg. autón és őt követte Giurgiu János, akinek ságiról is kiutazott les érdekesség vizs. Délelőtti tizenegy a Vulpeanuper men. nek exhumálás és s. besztercei görög ka. ujságírók számára. tessel szolgált dr. Besztercei törvényesék. tegorikusan megtilt.

Miért ke

Miért is volt sz. holttestének exhum. előző számaiban rész. hogy a vad dr. Hossu vizsgálatán épült olyan súlyos vádak. amennyiben a törv. án hozná meg íté. nem kerülheti el. kényszer.

mert a dr. Hossu sz. felépített vad előre. elkövetett gyilkosság. Miután a vádját sz. ban lőtte le Greabu tetőtörvénykönyv 9. biztosított előnyöket. hitő körülménynek. Dr. Hossu szakve. dr. Kernbach Mihá. előtt olyan vallomá.

A verőfényes má. áások megkezdtek. Fél órán át tartott munkások ási meg. koporsó tetején. koporsót a sírgödő. átítatott talaj beon.

A sírgödőr egyik. totta a koporsót. kája kezdő.

Nehéz félóra után. porsó: a szakértői. és védelem repre. izgalom lett urr. az egész per sorsá. utóbbi törvényszék. orovosszakértő far. mással. Egyik olda. hály tudományos. hogy amennyiben d. sai valódiak, ug. konkluzúra kell jut. vethette el előre. a gyilkosságot.

A feszült érdeklő. vétet, amelyet Grea. mad fel: a szász m. ható hullaszagban. rokkán és felokoz. vonul és a kopors. temetkezési vállalat. lan szag terjeng a. bach és dr. Hossu. az éteres üvegek. műszereit és pontó. ezokat egy padon. fehér köpenyt ölt é. velet. Előbb a vi. sterilizálják.

Greabu karcsu, t. lának indult. Rajta. félben. A gumikeszt.

Még mindig nem vitte tavaszi ruháit festetni vagy tisztítani? Siessen az UNIO-hoz, Cluj

Drámai jelenetek között exhumálták a besztercei kisdíák holttestét

Greabu holttestének exhumálása bebizonyította, hogy Vulpeanu dulakodás közben lőtte le áldozatát

A szombati nap a védelem és a vád szempontjából is szenzációkat hozott. Míg Besztercén a védelem győzött, Kolozsváron kudarcot szenvedett

Letartóztatták a hamis tanut, a Vulpeanu nővérét és letartóztatták parancsot adtak ki az egyik védőügyvéd ellen

Bisztrita-Beszterce május 21. (Az Uj Kelet kiküldött munkatársától.) Vulpeanu áldozatának: Greabu Flaviu diák holttestének exhumálására különböző időben és különböző utakon népes társaság utazott ki Besztercére. A törvényszéki orvosszakértők, dr. Kernbach Mihály egyetemi magán tanár és dr. Hossu Stefan városi tisztiorvos a délelőtti a szamosvölgyi vonattal érkeztek Besztercére. Colfescu Jonel ügyész a kora reggeli órákban indult el autóján és őt követte a védelem részéről dr. Giurgiu János, akinek autóján néhány újságíró is kiutazott Besztercére, a kivételes érdekességet vizsgálathoz.

Délelőtti tizenegy óra körül vette kezdetét a Vulpeanuper menetére döntő fontosságú exhumálás és szakértői vizsgálat a besztercei görög katolikus temetőben. Az újságírók számára kellemetlen meglepetéssel szolgált dr. Rebreanu Emil, a besztercei törvényszék egyik ügyésze, aki kategorikusan megtiltotta az újságírók jelenlétét az exhumálásnál. Nagy fontosságot a vidéki ügyész tilalmának a sajtó komoly munkásai ugyan nem tulajdonítottak, de egészen furcsa volt az a mód és módor, ahogyan ezt a tilalmat az ügyész ur kiadta, annakellenére hogy maga Colfescu kolozsvári ügyész dr. Kernbach tanár, dr. Hossu és Giurgiu János is többször igyekeztek meggyőzni Rebreanu dr.-t arról, hogy kolozsvári és bukaresti lapok munkatársai jelen lehetnek az exhumálásnál anélkül, hogy ezzel az igazságszolgáltatást sérelem érné. Az újságírók testületileg keresték fel panaszukkal a törvényszék elnökét és vezetőügyészét, akik azonban az ünnep miatt nem voltak hivatalaikban. Így a sajtó munkatársai a városban összeszedett gukkereken figyelték az exhumálás szomorú műveletét, mely rendkívül fontosságu eredménnyel végződött, a hamis tanu letartóztatása után nagyon meggyengített védelem javára.

Miért kellett exhumálni Greabu Flaviu holttestét?

Miért is volt szükség Greabu Flaviu holttestének exhumálására? Az Uj Kelet előző számaiban részletesen ismertettük, hogy a vád dr. Hossu Stefan szakértői vizsgálatán épült fel. Ez a szakvélemény olyan súlyos vádakra adott alkalmat, hogy amennyiben a törvényszék ennek alapján hozná meg ítéletét, úgy Vulpeanu nem kerülhet el az életfogytiglani kényszermunkát.

Mert a dr. Hossu szakvéleménye alapján elfogadott vád előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosságot tud bizonyítani. Miután a vádirat szerint Vulpeanu álmában lőtte le Greabu-t, a törvényszék a bűntető törvénykönyv 92-ik paragrafuszában biztosított előnyöket sem tudta volna enyhítő körülménynek hiányában alkalmazni.

Dr. Hossu szakvéleményével szemben dr. Kernbach Mihály tett a törvényszék előtt olyan vallomást, mely a dr. Hossu

által beterejsztett szakvéleményt megdöntötte. Ezért a védőügyvédek többszörös kérsére a törvényszék kénytelen volt a holt test exhumálását elrendelni.

A szomorú asszisztencia

Szomorú asszisztencia mellett vette kezdetét az exhumálás művelete, mely egész Beszterce lakosságát izgalomban tartotta. A temetőben a vizsgálatot vezető dr. Rebreanu Emilen kívül Saliac vizsgálóbíró, Colfescu ügyész, a kolozsvári orvosszakértők, dr. Cosmuta besztercei kórházi orvos és a hatósági vezetőik teljes galleriája vettek részt. Megrázó látványt nyújtott Greabu Moldovan lelkész, a meggyilkolt fiatal diák apja, sógorával, dr. Munda Jonnal, aki a törvényszék előtt egyébként a magánvádat képviseli. A törvény szigorát nem hatotta meg a kétségbeesett apa könyörgése: az exhumálásnak meg kellett történnie.

Beomlik a felásott sir...

A verőfényes májusi délelőttön a sírások megkezdtek a sírgödör felásását. Fél órán át tartott az a munka, amíg a munkások ásói megkoppantak a tölgfakoporsó tetején. Már-már kiemelték a koporsót a sírgödörből, amikor a vízzel átitatott talaj beomlott.

A sírgödör egyik fala újra beborította a koporsót és a sírások munkája kezdődött előlöl.

Nehéz félóra után felszínre került a koporsó: a szakértői bizottságban, a vád és védelem reprezentánsai között nagy izgalom lett urrá. A szakértői vizsgálat az egész per sorsát döntheti el. A legutóbbi törvényszéki tárgyaláson a két orvosszakértő farkasszemet nézett egymással. Egyik oldalán dr. Kernbach Mihály tudományos citátumokkal igazolta, hogy amennyiben dr. Hossu megállapításai valódiak, úgy éppen az ellenkező konkluzira kell jutni: Vulpeanu nem követhette el előre megfontolt szándékkal a gyilkosságot.

A feszült érdeklődés letompítja a részvételt, amelyet Greabu édesapja iránt támad fel: a száz méternyire terjedő átható hullaszagban a koros lelkész megrokan és felzokog. Greabu a háttérbe vonul és a koporsó fedelét leacsolja a temetkezési vállalat embere. Leírhatatlan szag terjed a levegőben. Dr. Kernbach és dr. Hossu táskaiból előkerülnek az éteres üvegek. Kernbach dr. előveszi műszerait és pontos rendben elhelyezi azokat egy padon. A két orvosszakértő fehérekoponyt ölt és megkezdődik a „művelet”. Előbb a vízzel borított koporsót sterilizálják.

Greabu karcsu, magas teste már oszlanak indult. Rajta a fekete zakó foszló-féliben. A gumikesztyűs orvosok felmelik

a fejet. Kernbach dr. kemény acélfűrész munkába kezd.

Hullanak a csontszilánkok, egyre jobban válik a testről a fej.

Hátborzongató, monoton zene ez, az egész környezet kiolthatatlan borzalmas emlékeket hagy az emberben...

Jó órába telt, míg dr. Kernbach Mihály kiemelte a koporsóból a lefűrészelt koponyát. Kékes-fekete színekben játszik a fej... Dr. Kernbach finom kése lefejt a koponyáról az oszladozó húst. Pár perc múlva fényes koponya villan a professzor kezében a napfényes temető közepén...

A két orvos a koponya fölé hajol. Dr. Kernbach mérőeszköze miliméternyi pontossággal dolgozik.

A védelmet igazolja az exhumálás

A golyó a jobb halántékon hatolt be és a baloldalon távozott.

Ez a megállapítás perdöntő fontosságu. Dr. Kernbach megmagyarázza:

— A vád szerint az áldozat az autó bal sarkába dőlt és Vulpeanu a balhalántékon lőtte. Ez nem állhat fenn, mert

a golyó bemeneti nyílása a jobb oldalon nagyobb. A lövés husz centiméternyi távolságból érte az áldozatot. Így minden valószínűsége megvan annak, hogy Vulpeanu vallomása megfelel a valóságnak,

mert ez a lövés dulakodás közben is eldőlhetett...

A jobb oldali nyíláson agyaglerakodást talált az egyetemi magántanár. Az agyagtól az első vizsgálat elfelejtette megtisztítani a hullát, mint ahogy azt is elfelejtette megállapítani, hogy melyik oldalon hatolt be a testbe a golyó. Az agyagot is ana-

ba. A felöltözött holttesten a csupasz koponya örökké visszatérő látvány marad a jelenlevők számára. Ekkor már az újságírókat is beinvitálták, mert dr. Rebreanu ügyész eltávozott a temetőből. A fotóripor terek elkészítették felvételeiket a koponyáról, a rajta tátongó nyílásokról, az érckoporsóról. Kernbach dr. ördögi szerszámai ról, különös tekintettel a fűrészre...

Félkettőkor ért véget az exhumálás és a szakértői vizsgálat. A védelem ezen a ponton győzelmet aratott.

Az új szakvélemény alapján Vulpeanu megmenekül az életfogytiglani kényszermunkától, amelyet egy felületes orvosszakértői vizsgálatnak köszönhetett volna.

A szakvélemény birtokában enyhe ítélet vár a védelem.

Letartóztatják Marta Vulpeanut, Mandu Dumitru és elfognak egy kurirt

De míg Besztercén a védelem győzött, addig Kolozsváron meglepő események történtek. Pénteken este Munda Dumitru, a védelem koronatanuja beismerte a vizsgálat előtt, hogy hamisan vallott. Balotiu vizsgálóbíró azonnal elrendelte ugr Munda Dumitru, mint Leon Borhodocu középborgói községi bíró letartóztatását. Utóbbi Munda Dumitru vallomását igyekezett igazolni a törvényszék előtt. Szombaton délelőtt a vizsgálat újabb eseményekkel bővült.

Még Besztercén tartózkodott az Uj Kelet munkatársa, amikor

az ottani rendőrség a kolozsvári ügyészség rendeletére letartóztatta Martha Vulpeanut, a gyilkos táncosnő nővérét.

Ugyanakkor a kolozsvári ügyészség elrendelte dr. Lang János védőügyvéd letartóztatását is,

aki azonban nem tartózkodik Besztercén. Lang Jánosról Besztercén úgy tudják, hogy Kolozsváron van. Magánértesüléseink szerint szombaton 10 óra után még szabadlában volt.

Délután 3-kor Besztercén letartóztatták Lang dr.-nak a Marta Vulpeanuhoz menesztett egy kurirtját is, aki azt az üzenetet hozta, hogy Marta Vulpeanu egy levelet átvehet a postán...

E pillanatban rendkívül nehezen billen a Vulpeanu-per mérlege. Egyik oldalán az exhumálás sikere, másik oldalán pedig annak beigazolása, hogy a védelem hamistanut hozott a tárgyalásra.

Rendkívül érdekes helyzet, mely a május 25-i tárgyaláson fog teljes egészében kibontakozni. Hosszu évek óta nem volt olyan érdekes eseménye a kolozsvári törvényszéknek, mint amilyenek ez a tárgyalás ígérkezik.

Barzilay István

„Üres jelszó, hogy a kapitalizmus utolsó óráit éli“

Prága, május 21. A csehszlovák Gyáripari Szövetség tegnap nagygyűlést tartott, amelyen megjelent *Úrzasl* miniszterelnök, dr. *Matousek* kereskedelmi miniszter, dr. *Pospisil*, a csehszlovák Nemzeti Bank kormányzója és a gazdasági élet számos prominens képviselője. A gyűlésnek különös jelentőséget adott az a körülmény, hogy a gyáripari szövetség elnöke: dr. *Preiss* jelentést tett Csehszlovákia gazdasági kríziséről. Dr. *Preiss* mindenekelőtt kifejtette, hogy a krízis megindította az a hatalmas pénzkihelyezés volt, amelyet Amerika eszközölt Középeurópában. A krízist pedig kiélezte Németországnak az az igyekezete, hogy a jövőteli kötelezettségek alól mentesüljön Tavalay bukkan fel először a kérdés, hogy milyen fizetéseket kell előbb esz közölni: a külföldi magánadósságokat, vagy pedig a jótételi és egyéb kisadósságot. Amerikával szemben is ugyanazt a mértéket kell alkalmazni, vagyis előbb ki kell fizetni a magán-

adósságokat és csak azután kerülhet sor az államoknak adott hitelek kiegyenlítésére.

A pénzügyi erők felborultak és egészen különös helyzetek állottak elő. Vannak államaink, ahol fölösleg van pénzben és vannak pénzzükében szenvedő országok. *Am a pénzbőségnek ör vendő országok sem tekinthetik ezt a helyzetet áldásosnak*, úgy hogy a gazdasági viszonyok stabilitásával szemben bizalmatlanság uralkodik az egész világon. Ezért tehát csak rövidlejáratu hiteleket folyósítanak általában és a pénzt tezaurálják. Az eladósodott államok nem kapnak pénzt, vagy ha kapnak, akkor olyan feltételek mellett, hogy szinte alig volt érdemes a kölcsönt felvenni. Németország már ott áll, hogy nemcsak nem fizeti jótételi adósságait, hanem moratóriumot fog kérni és pedig hosszú lejáratut a magánadósságokra is. Hasonló a helyzet Ausztriában és Magyarországon is.

CREPE DE CHINE

100 cm. széles LEI 98'—

STEAUUA

Cluj, Regele Ferd. 9. volt Judovics Lázár üzlet

Figyelem!

ropol

ával szemben. tudomására (Szent György redükálta: si 120 si 170 iszta és tágas meleg viz min-

T. CIOMU tulajdonos

Cluj

A devizarendelelet első napja

**A bankok álláspontja. Tolongás a Nemzeti Banknál
Készületlenség az egész vonalon. Mit és mennyit szabad kivinni?**

Bucuresti-Bukarest, május 21. (Az Uj Kelet tud.) A devizaitalom a bankokat szíven találta. Miután a rendes hitel-üzletek ugyszólván teljesen megszűntek, a bankoknak nem maradt egyéb lukratív üzletáguk, mint a deviza. Ez az osztály fedezte a költségek nagy részét, ez volt a gerince egész csomó összeköttetésnek és ezt az üzletágat a devizakereskedelem koncentrációja most kiveszi kezükből. A kérdéssel a Román Bankok Szövetsége foglalkozott és a Nemzeti Bank kormányzóhoz memorandumot intézett. Ebben elismeri a devizaszpekuláció és a tőkekiáramlás megakadályozására hozott rendelet szükségességét, amellyel a stabilizációt erősítik meg. Azonban a bankok azt kívánják, hogy ez a rendszabály, amelynek végrehajtását teljes szigorral kell ellenőrizni, ne akadályozza a deviza-üzletek normális lebonyolítását és az exportot. A szövetség nem hiszi, hogy a Nemzeti Bank fiókjaival egyetemben képes lesz lebonyolítani az egész deviza-üzletet. Az exportüzlettel kapcsolatos devizaüzletnek sok oly mellékhatása van, amely aprólékos, kicsinyes, amely hiteltranzakciókkal kapcsolatos, amelyeket a Nemzeti Bank nem bonyolíthat le. Azonkívül a kiviteli üzlet kapcsolatos az akreditívüzlettel, a konossamentüzlettel, ezt pedig a külföldi nagy cégek és bankok a Nemzeti Bank utján nem fogják lebonyolítani. De a Nemzeti Bank nem is vállalhatja magára például a feladási okmányok vizsgálatát, a szállítási szerződések betartását és sok egyéb mellék-körülmény vizsgálatát, amit ma a bankok mint külföldi feleik megbízottai elvégeznek.

A Bankárszövetség rámutat arra is, hogy a mai devizaüzlet többnyire apró tételekből áll, sok klienssel való érintkezést és nagy apparátust igényel. Ezt az apparátust a Nemzeti Bank máról holnapra nem tudja megszervezni. Eppen ezért a Bankárszövetség azt kéri, hogy a Nemzeti Bank most is, miként az 1923-ban, az eredeti törvény alkalmazásakor is történt,

jogosítsa fel a bankok egy részét devizaüzletekre

a Nemzeti Bank által megállapított feltételek mellett.

Míg a Bankárszövetségnek ez a jogos kívánása az illetékes fórumok által elbíráltatik, a devizaforgalom ténylegesen a Nemzeti Banknál bonyolódik le.

Az első nap természetesen nehezen ment.

Mindössze egyetlen pénztár állott az igénylő közönség rendelkezésére és minden igénylést a Nemzeti Bank igazgatótanácsa bíralt felül. Az elutazók nem tudták, honnan kérjenek autorizációt és azt kérték, hogy legalább néhány napi haladékot kapjanak, hogy elintézhessék függő ügyeiket. De a banknál magánál sem voltak tisztában, mit és hogyan kell és szabad, úgy, hogy a legnagyobb zűrzavar uralkodott. Most azután a Nemzeti Bank kiadta rendeletét, mely szerint valutát és lejt szabad behozni,

tehát a május 11-i minisztertanácsi határozat hatályon kívül helyezték, ellenben

kivinni csak a Nemzeti Bank engedélyével szabad,

amely az engedélyben részletesen felsorolja, mit és hogyan vihet ki az engedély tulajdonosa.

Kántorképző kezdők és haladók részére!

Rüvel József külföldön is közismert konzervatóriumai diplomával rendelkező jeles zenészek és a szatmari orth. hitk. (ezelőtt Kisenev) főkantora, az új vonal nélküli kotta szisztema feltalálóját, alapítóját kántorképzőként.

Tanítva lesznek a következők tantárgyak: Az orosz- lengyel orientális kántorság, ugyszintén Deutsch-Holländisch (Sulzer, Levandowski) metódusára. Kotta, általános zeneelmélet, valamint hangkiképzésre. Fentiekben kívül a tanítványok

תורה נביאים וכתובים ר"ש"י משניות ברמב"ם פירוש המלות

kiképzést is nyernek. A kurzus időtartama egy év, kezdete június hó 12-15.

Információkat válaszbélyeg melléklésével küld

Rüvel Josef oberkantor Satu-Mare, Str. Stefan cel Mare 1.

Az utasforgalomra vonatkozólag ugyanez a szabály, az engedélyen kívül a Nemzeti Bank az utlevélbe is bejegyzi, mit vihet ki az utlevél tulajdonosa.

Aranyat semilyen formában sem szabad kivinni. Kivételképpen a fenti rendszabályok alól és újabb intézkedésig az utasnak jogában áll külön engedély nélkül

5000 lejt román bankjegyekben és

15.000 lej értékű valutát, azonban csekéket nem

kivinni. Idegenek, akik Romániába jönnek, a határon kötelesek bejelenteni valutakészletüket, amit a vámhivatalnok bejegyez az utlevélbe és a bejegyzést el látja a hivatal pecsétjével is. Ha az utas tranzitútas, úgy a kilépő hivatal minden további nélkül megengedi a kivitel, ha azonban az utas Romániában bizonyos időt eltölt, úgy a Nemzeti Banktól kell engedélyt kérnie.

Szakkörökben valószínűnek tartják, hogy a Nemzeti Bank már a legközelebbi napokban meg fogja engedni egyes bankoknak a devizaüzletet és újra feléled majd az „autorizált bankok“ intézménye.

Dr. Kovács Jenő

SZÍNHÁZ-FILM

Stramerék vasárnap operettet játszanak

A Stramer színtársulat vasárnap, május 22-én este kilenc óra után nagyhatású operettet fog bemutatni. Címe: „Moische wü kriechst Dü?“ vagy „Der polnische Melamed“. Nagyon érdekes, mulatságos és korszerű színjáték egy alacsony sorban levő fiatalemberről, aki egykor melamed volt, de szerencsés szerelmi kapcsolatai révén modern környezetbe kerül és a végén, mint világi jelenik meg.

A darabot I. Rumschinsky, a híres jiddis operett-író szerette és Stramerék

kétszázszor játszották egyfolytában Dél-amerikában, Londonban és Párizsban. A melamedot és hölgyét a Stramer-házaspár játssza, a szerepek rájuk vannak szabva. De a társulat minden tagja, főképp Feldbaum, a táncoskomikus és Rabinovitzné elsorangan érvényesülnek a darabban, amelyre eddig is nagy elővétel történt.

Az igazgatóság erre az előadásra mérsékelt helyárakat állapított meg, hogy mindenkinek módja legyen a szenzációs színdarab megtekintésére.

A Magyar Színház heti műsora

Vasárnap este fél 7-kor: Mosoly országa. (Dr. Székelyhidú Ferencnek, a budapesti m. kir. Operaház örökös tagjának bucsufellépése. Rendes helyárakkal. Sorozatszám: 223.)

Vasárnap este egykedvet 10-kor: Stramer zsidó operett-társulatának vendégjátéka: Moische, wü kriechst dü? (Mér sékelt helyárakkal. Sorozatszám: 224.)

Hétfőn este 9-kor: Stramer zsidó operett-társulatának bucsuvendégjátéka: Die Nachtkönigin. (Mér sékelt helyárakkal. Sorozatszám: 225.)

A clujl Román Opera műsora

Vasárnap, május hó 22: A cigánybáró. Hétfő, május 23: Faust és Valpurghis éjszakája.

Szerda, május 25: Lucia de Lammermoore. (Lydia Lipkovska vendégfellépésével.)

Péntek, május 27: Lakmé. Lydia Lipkovska vendégfellépésével.)

Vasárnap, május 29 (este): Szevillai borbély. (Lydia Lipkovska vendégfellépésével.)

Hétfő, május 30: Tosca.

Színkör-Mozgó műsora

Vasárnap d. u. csak két előadás 3 és 5 órakor: Jöjjön hozzám randevura, filmoperett 9 felvonásban, a főszerepekben: Lucy Englisch, Szőke Szakáll, Ralp Arthur Roberts, Fritz Schultz. Hangos hirdó. Helytárak: 10, 20 és 30 lej.

Hétfőn és kedden d. u. 3, 5 és 7 órakor: Jöjjön hozzám randevura, filmoperett 9 felvonásban. Uj hangos hirdó. Helytárak: 10, 20 és 30 lej.

CORSO-MOZGÓ műsora

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor: Rendkívül nagy szenzációs premier. Ez év legszenzációsabb filmje, a Tiszti becsület. Tragikomédia, melyben egy karnevál szerelmi végzete tör ketté egy katonai karriert. Ezen film külföldön a legnagyobb sikert ért az eddigi filmek között. Főszerepben:

Evelyn Holt, Hans Unkermann s Claire Rommer. Műsor előtt a legújabb Miky Mausz.

RÁDIÓ MŰSOR

Vasárnap, május 22.

Bukarest, 19.40: Grammfón. 20: Irodalmi és zenészt.

Budapest, 9: Hírek, kozmetika. 10: Istentisztelet. Utána pontos idő, időjárás, majd zenekari hangverseny. Mendelssohn, Grieg, Strauss Richard, Mozart, Weber művei. Közben rádiókrónika. 2: Grammfónhangverseny. 3: A földmivélségi minisztérium előadása. 4: Dalegyleti hangverseny. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás. 4.50: Előadás. 5.20: Hangverseny. 6.20: Régi idők katonabandái. 7: Opera-ábrándok. Verdi: Traviata. Gounod: Faust, Goldmark: Házitűcsök. Poldini: Farsangi lakodalom. 8.15: Sporteredmények. 8.30: A magyar kabaré öskorától a mai kabaréig, majd vígázenye. 11: Jazz. Bécs. 22.05: Jazz.

Berlin, 19.30: Bayreuthi Parsifal bemutató.

Breslau, 22.30: Tán. Geilsberg. 20: Zenekari hangverseny. Langenberg. 20: Millöcker operett. Lipse, 18: Karének. Stuttgart, 18.55: Beethoven művek. Varsó, 23: Tánzene. Kattovitz, 20.15: Szólisták hangversenye.

Riga, 20.20: Népszerű hangverseny. Róma, 20.45: Artatlan Zsuzsanna c. operett.

Prága, 19.30: Operett. Pozsony, 17.30: Énekegylet. Brünn, 18: Mandolinzene. Oslo, 19.30: Dvorak: Trio. 20.50: Rádió zenekar.

Toulouse, 21: Romeo és Julia és a Szevillai borbély részl. 23.30: Csajkovszkij hegedűverseny.

Hétfő, május 23.

Bukarest, 19.40: Grammfón. 20: Szimf. hangv.

Budapest, 9.15: Hangv. 12.05: Grammfónhangv. 1: Postos idő, időjárás. 2.45: Hírek. 4: „Asszonyok tanácsadója“.

4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: „Az ember és a gép“. 5.20: Cigányhangv. 6.20: Német nyelvoktatás. 6.45: Klasszikus dalest. 8: A bázei állomás műsorának közv. 10: Pontos idő, időjárás, hírek, majd jazz és cigányzene.

Bécs, 20: Katonazene.

Berlin, 21.10: Szimf. hangv.

Lipse, 22.15: Divatos dalok.

Varsó, 20.15: Puccini: Tosca c. operája.

Riga, 20.20: Mozart és Schubert művei.

Róma, 20: Grammfón.

Prága, 20: Filharmonikus hangv.

Pozsony, 18: Zongora és hegedű.

Brünn, 16.10: Grammfón.

Strasbourg, 20.30: Bizet: Gyöngyhájszok c. operája.

Svájci Aleman Ado, 16: Domi kozákok hangv.

Toulouse, 21: Szimf. hangv.

APRÓ
HIRDETÉSEK

„Keresünk fűszer engroisban gyakorlott segédeket. Ajánlatokat referenciákkal Sándor Serbu et Comp. Targu-Mures.

Teherautó, „Fargo“ üzemképes új gumikkal huszezer kilométert futott, eladó Oradean, Str. Anonima 8. Altmannál.

Két egymásba nyíló uccai szoba emeleten. Öt egymásba nyíló uccai szoba emeleten. Négy egymásba nyíló uccai szoba földszint, lakásnak, illetve irodának, rakárnak július elsejére kiadók. Regele Ferdinand (Wesselényi ucca) 23. Telefon 5-10.

Kiadó különbejáratu butorozott szoba komplett hálóval, napos, kertes udvarban, egy vagy két személynek, Cal. Reg. Ferdinand 107., földszint, utolsó ajtó.

Naponta frissen fejt kóser tehén- és bivalytej (házhoz szállítva is), valamint tejszín, tejföl, vaj és túró kapható Schwartz Ignácánál, Str. Filipescu (Szentlélek u.) 7. Ugyanott vegetárius koszt — kihordásra is — kapható. Csak megrendelésre.

Sapkahorgolást mindenféle formában, selyem és gyapjuból olcsón vállalom. Calea Decebal 13. (vált Rudolf-ut) jobbra utolsó ajtó.

KÉT szoba konyha, fürdőszobás lakást keresek július 15-re. „Sürgős“ jellegre a kiadóba.

Hálósobaberendezés modern, finom kivitelben eladó. Berkovics, Dézsma u. 2.

Azonnal kiadó 3 szobás komfortos lakás a földszinten, 1 szobás 1 konyhás lakás a földszinten, 1 nagy parkettes szoba az I. emeleten, 2 üzlethelyiség a Minerva Biztosító palotájában, Calea Regele Ferd. 37.

Kis városban élő, önhibáján kívül elvált, szüpnék mondott intelligens, zenéhez értő, szegény részére keresek olyan 28-32 éves izr. orvost, kit biztos állásba juttatnánk. Hugomnak ezenkívül készpénze, ingatlana és berendezése van. Csakis minden információt kibíró orvos urak teljes című levelet kérem „Orvosné“ jellegre a lap kiadóhivatalához.

Eladó két szoba konyhás ház jó pincével és 5 hold területtel közel az autóbushoz. Ára 260.000 lej. Cím: a kiadóban.

Keresek belvárosban egy olcsó különbejáratu butorozott szobát, lehetőleg kereskedőnél. Leveleket „Fiatalember“ jellegre.

Vendéglői székek és asztalok olcsó áron eladók Rosenberg Str. Filipescu 7.

Legnagyobb központi szálloda

GRAND HOTEL
BUCURESTI CALEA VICTORIEI

Példás tisztaság, modern komfort.

Szobák 150 lejtől

Bizony

Román Állami Osztályosorsjáték

Holnapután van a második osztálynak a húzása, amely Bukarestben a Fundatia Universitara Carol I.-ban lesz megtartva. Ujitsa meg rögtön sorsjegyét a gyűjtőjénél, hogy a második osztálynak nyereségein, mely **9,685.000** leiből áll, résztvehessen

FŐELÁRUSÍTÓ:

Kereskedelmi Hitelintézet R. T.

Cluj-Kolozsvár, Piata Unirii (volt Mátyás király-tér) No. 20.

FŐELÁRUSÍTÓ:

„Takarékosság” R. T.

Cluj-Kolozsvár, Cal. Reg. Ferdinand (v. Wesselényi Miklós-utca) No. 7.

Főelárusító: Banca Iliescu S. A. & Co., Dr. N. Ligethy Cluj, Strada Regina Maria No. 42.

A nyert összegekért nem kell Bukarestbe mennie, tekintet nélkül az összeg nagyságára a nyereményeket a Banca Iliescu S. A. pénzintézet Clujon fizeti

HIREK

Mese az adóhivatalról

Kis mesét akarok ma mondani a néniknek és bácsiknak. Kis mesét 1932-ből, annak is a legreménytelenebb, legnagyobb, legholtszezonosabb május hónapjáról. Hol volt, hol nem volt, tán még az Operenciás tengeren is tal volt egyszer egy csunya rossz komisz ember. Ugy hívták hogy Adófizető Alany. Ez az Adófizető Alany egy rettenetes komisz, utálatos és híres szívtelen ember volt. Reggeltől estig gürcölt, dolgozott, verejtékezett és ahelyett, hogy hálát adott volna az Urnak, aki neki házat állampolgársági igazolványt, fogpiszkálót, névjegyet és kapukulcsot adott, ahelyett... Ahelyett — képzélek csak el — ez a komisz ember, ez a hálátlan ember nem fizetett adót. Már pedig megmondhatom valaha régen, hogy mindazon szerencsés egyén, aki-

Lydia Lipkovska

???

nek az Ur állampolgársági igazolványt és sőt adott, köteles befizetni az államkasszába az adót és ezzel hozzájárulni az állam költségvetéséhez és fenntartásához. Na már most történt valami, hogy Adófizető Alany urnak volt egy leánya. Ezt a leányt hogy-hogy-nem (hisz a mesékben csodák is történnek) egy szép napon megkereste feleségül egy fiatalember. Persze volt nagy öröm Adófizető Alanyknál... és Alany talán még az eddig kifejtett verejtékezésnél is jobban verejtékezett, gürcölt és mikor együtt volt az egész tizezer lej, megvették a keletkezett. De azért nem kell félni nénik és bácsik — mert az örök nem alszik és Adófizető Alany nem játszhatta ki ilyen csufosan az államot. Mi történt tehát? Az államhatárolom, a jó és igazságos elküldte hű szolgáját a Végrehajtó Közeg Adófizető Alany urhoz. Végrehajtó Közeg elment és kívül zord bajszával de belül közismert jó szívével kissé erőlyesen fellepett. Adófizető sirt, könyörgött és a szokásos álnokoskodásával mindent megpróbált, hogy ismét kijátsza az államot. De minden hiába volt. Végrehajtó Közeg zord bajszát alatt sajtószívvél bár — de elvite adóba a 10.000 lejes keletkezett. Győzött az igazság. Ugy kell Adófizető Alanyknak. Aki nem hiszi, menjen el a III. számú Ferenc József uti adóhivatalba és járjon utána. (j. e.)

— Braziliából expedíció indult Fawcet ezredes kizsabadítására. Londonból jelentik: Braziliából expedíció indult a fehér indiánok fogságában levő Fawcet ezredes, angol kutató kizsabadítására. Az expedíció vezetőjének, Rattinnak az a terve, hogy kísérelve gyalog teszi meg az utat az őserdőkön keresztül és reméli, hogy négy hónap alatt sikerrel befejezheti küldetését.

— Mikor keletkezett Berlin? Egy Berlin körüli kis városka, Strasberg, nem sokára ünnepelni fogja alapításának hétszázadik évfordulóját. A főváros féltékeny, mert az nem ünnepeket. Fölteszik ugyan, hogy Berlin 1232 körül alapították, de erre nincs semmiféle bizonyíték. Noha a középkorban a városok alapításáról számos adat szól, Berlinre vonatkozólag semmiféle okiratot nem találnak. Az első hivatalos irás 1422-ben emlékezik meg Berlinről. Köllnt, a Berlinnel szomszédos várost 1237-ben említik, melyet később Berlinbe olvasztottak. Történészek szerint 1232-ben II. János és III. Ottó örgrófok, akik megszerették Teltow és Barning kerületeket (melyeknek egyesítéséből Berlin jött létre,) kihirdették, hogy e kerületek városai a spandaui törvények alá esnek. Így tehát Berlin Brandenburgtól kapta törvényeit. Mindebből azt követ kezdték, hogy Berlin már ez időpont előtt is létezett s körülbelül 1230-ban alapíthatták. Ebben az esetben azonban már elmult születésének hétszázadik évfordulója.

Lydia Lipkovska

???

— Fokozottabban fogják Párizsban ellenőrizni az idegeneket. Párizsból jelentik: A francia belügyminisztérium a párizs rendőrfőnöksége együtt, a Doumer merénylet hatása alatt, tervezett dolgozott ki a Franciaországban élő idegenek fokozottabb ellenőrzéséről. A tartózkodási engedélyek kiadását idegen állampolgárok számára megszigorítják.

— Orvosi hír. Med. univ. W. Dr. Rapaport Hella fogorvos külföldi tanulmányutjáról visszaérkezett és rendeléseit tovább folytatja. Uránia palota II-dik emelet.

— Ezer zenész hangversenye. A bécsi ünnepi hetek programján június 17-kén ezer zenész fog a bécsi stadionban hangversenyezni. A monstre hangverseny jövedelmét az osztrák zeneszövetség inség-alapja javára fordítják.

— Gyomor-, bél és anyagserebetegségeknek a természetes „Ferenc József” keserűvíz az emésztőszervek működését határozottan előmozdítja s így megkönnyíti, hogy a tápláló anyagok a vérbe kerüljenek. Orvosi szakvélemények hangsúlyozzák, hogy a Ferenc József viz különösen ült életmódnál igen hasznos gyomor- és bélszabályozó szer. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Székelyhidy Ferenc vendégjátéka. Pénteken este a Mosoly országában Székelyhidy Ferenc dr. vendégszerepelt a Magyar Színház telt háza előtt. Szucsong herceget játszotta és énekelte. Hangja érces, egészen finom árnyalatokra kultivált, érzéssel telített, hatalmasan férfias. Nem csoda, ha egy-egy áriájára tomboló tapsvihar visszhangzott. A második felvonás nagy áriáját tízszer kellett megújránia, Partnerei közül Karacsony Ili kell elsősorban említeni, aki kongeniális partnere volt az illusztris művészeknek. Szép, elegáns és megnyerő. Réthely. Leövey és Iház a főbb szerepekben igyekeztek a parádés-estnek méltó keretet adni. A publikum, amelynek javarésze azokból került ki, akik a Fedák-előadásra váltották jegyüket, a darab végén is lelkes ovációt rendeztek a tenoristának.

— Orvosi hír. Dr. Sámson Aladár, a bécsi egyetemi klinika volt orvosa rendelőjét megnyitotta. Cluj Str. Memorandului No. 6. (volt Unió ucca 6. szám alatt.) Rendel 12—2-ig és 5—8 között.

Értesítem a n. é. közönséget, hogy uriszabóságomat Calea Reg. Ferd. (Ferenc József ut) 32. alól Piata Unirei (Fötér) 29. (Corso-mozgó épület, emelet) alá helyeztem át. Az árakat a mai viszonyokhoz mérten jelentősen leszállítottam. A n. é. közönség további szíves pártfogását kéri Dávid Aron.

— Igen meleg időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint igen meleg és egyelőre még száraz időjárás várható. Később nyugat felől zivatarok lehetségesek. A hőmérséklet Budapesten ma délben 22 fok Celsius.

A legbájosabb orosz nő
A világhírű koloratur énekesnő

Lydia Lipkovska

a ROMÁN OPERÁBAN

Szerda, május 25.: Lucia.
Péntek, május 27.: Lakme.
Vasárnap, május 29.: Szévilai borbély

— Egymilliárd dolláros munkaalkalomteremtési alapot létesítenek Amerikában. Londonból jelentik: A Washingtoni törvényhozás elé javaslatot terjesztettek egy milliárd dolláros munkaalkalom-teremtési alap létesítése tárgyában, amely a jövő költségvetési évtől kezdve a petróleum és mellékterméneinek új adójából befolyó jövedelemmel amortizálhatók.

— Bombayban újabb összeütközések voltak a hinduk és mohamedánok között. Londonból jelentik: Bombayban újabb összeütközések voltak hinduk és mohamedánok között. A harcok halálos áldozatainak száma újabb tizenötöt emelkedett. A karhatalom folytatja a házkutatásokat és a letartóztatásokat. A harcok újjáéledése óta több mint ezerkétszáz embert vettek őrizetbe.

NAPRÓL NAPRA

Harbour Graceból Amalie Erhardt óceánrepülő utra startolt. Az amerikai pilótánál Linbergh óceánrepülésének ötödik évfordulóján akarja elérni az európai szárazföldet. A pilótánál egyedül van gépén. Newyorki jelentés szerint a Do. X. is utban van az Azorok felé.

Az óceánrepülők utban vannak az olasz főváros felé, hogy részt vegyenek a vasárnap kezdődő első kongresszuson Róma az óceánrepülőket ünnepélyes fogadtatásban részesíti. A németek, köztük Gronau, már megérkeztek. A kongresszus ünnepi megnyitója a Capitoleumon lesz.

Sanfranciscóban Braescu kisasszony ejtőernyős ugrási rekordját megjavította. A román pilótánál új rekordja után nagyszámú közönség lelkesen ünnepelt.

A jövőben csak az a játékos szerepelhet válogatott labdarugó mérkőzésen, aki annak az országnak, amely válogatottjában szerepeltetni akarja, legalább három év óta állampolgára.

Vincent és Vellur professzorok olyan szert készítettek, amely a diftéria bakteriumokat teljesen semlegesíti s a kezelést a mostani szérumoltással könnyebbé teszi. A szer segítségével immunitizálni lehet a kisdedeket.

— A „Georges Philippard” roncsai elsüllyedtek és a tűzvészben Albert Londres, a világhírű újságíró is elpusztult. Párizsból jelentik: A marseillesi Messageres Maritime közli, hogy a Georges Philippard gőzös összegett roncsai a Cap Guardafujtól 140 mérföld távolságban elsüllyedtek. A hajóról élve kimentettek 683 utast. A hiányzók száma 84. A halálos áldozatok között van Albert Londres, a világ híri újságíró is.

VIDÁM SAROK

— Mondja csak, miért nem tesz semmit a makacs náthája ellen?
— Tudja, ez egy kedves emlék. Ez az egyetlen, amit a boldogult menyasszonyomtól kaptam.

Az egyik könyvkereskedőtől érdeklődnek:

— Hogyan vált be a Grünberger a szakmában?

— Nagyszerű fiú! A múlt év december 31-én még eladott egy azévi letéptős kalendáriumot.

Bizonyos, hogy létezik sok jó gyártmányu harisnya

De önnek asszonyom egy olyan harisnya kell, amelyben nyugodtan megbizhat, amelyben biztosan érzi magát, hogy a szem nem fog lefutni, semilyen körülmények között sem. A nők tízezrei igazolják, hogy ilyen az

ÁDV

Példás tisztaság, modern komfort. Szobák 150 lejtől

olcsó különbe-ehetőleg keres-ember“ jeligére. talok olcsó ár-Filipescu 7.

ház jó pincével az autóbushoz. adóban.

konfortos lakás szonhyás lakás a tes szoba az I. a Minerva Biz-Regele Ferd. 37.

dőszobás lakást „rgős“ jeligerre

kőser téhen- és a is), valamint turó kapható Str. Filipescu ott vegetárius kapható. Csak

utorozott szoba, kertes udvar-lynek. Cal. Reg. utolsó ajtó.

emképes új gum-ert futott, eladó Altmannál.

isban gyakorlott ferenciakkal Sán-Mures.

angv. dalok. Tosca c. 99.

angv. dalok. Schubert művei.

angv. dalok. és hegedű. fón. zet: Gyöngyhála.

lőjárás, hírek. 5: 20: Cigányhangv. s. 6.45: Klasszi-állomás műsorá- időjárás, hírek.

UJ KELET Legújabb hírek

Taxa postală
platte in numer
No. 224.716-922

da Baron L. Pop
Telefon: 9-77. El
vonta 110, negy
800, egészére 1
havonta 1, negy
egészére 10 do
értéku valuta. Hi
szerint. Az „UJ K
bansági zsidóság
Cikkeink atnyo
ras megjötéseve

Nem hívják össze a német birodalmi gyűlést

Berlin, május 21. Loebe elnök elutasította a nemzeti szocialisták azon indítványát, hogy a birodalmi gyűlést május 24-re ülészsakra összehívja.

Hosszulejáratúvá alakították át Ausztria amerikai kölcsönét

Bécs, május 21. Felsőausztria Amerikában tárgyaló pénzügyi szakértő delegátusai a hitelezőkkel folytatott megbeszélések során hosszulejáratúvá alakították át több rövidlejáratu kölcsönt. Angliával hasonló céllal a tárgyalások még folyamatban vannak.

Amerikában az adóreformtól ezer millió dollár jövedelmet várnak

London, május 21. Amerikában az adóreformtól a folyó pénzügyi évben több mint egymillió dollár adójövedelmet remélnék.

Titkos szindikalista fegyverraktárakat fedeztek fel Sevillában

Párizs, május 21. A Paris Soir szerint Sevillában és a katalonai Manresában titkos fegyver-munició és robbanóanyagraktárakat fedeztek fel Számos letartóztatást eszközöltek a szindikalisták sorából.

Maniu és Madgearu színajai találkoztak

Bucuresti-Bukarest, május 21. A Curenul írja, hogy Maniu Gyula tegnap Szina jában találkozott Madgearuval. Egy óra hosszat sétáltak a színajai parkban, majd együtt ebédeltek és délután 4-ig tanácskoztak. A lap szerint Madgearu informálta volt miniszterelnököt Mihalacheval tett külföldi utjáról, majd a nemzeti parasztpárt nyári politikai akcióiról volt sz. Délután 4-kor Madgearu visszautazott Bukarestbe, Maniu este 9 órakor Kolozsvár felé indult.

Duca Kolozsváron együttműködésre fogja felszólítani Vajdát?

Bucuresti-Bukarest, május 21. Politikai körök tudni vélnék arról, hogy a liberális és a nemzeti parasztpártok között közeledés észlelhető, közös ellenzéki front létesítését illetően. A Cuvantul tudni véli, hogy Duca ma Kolozsváron Vajdával fog tanácskozni a közös frontnak lehetősége felől. A Cuvantul hírével illetékes körökben nem tekintik komolynak.

A király Brailába utazott

Bucuresti-Bukarest, május 21. A király tegnap este Brailába utazott, ahol hétfőig fog tartózkodni, hétfőn pedig Jorga, Ghica, Pangal és Filjaliti kíséretében elindul dunai útjára. Brailában az uralkodó megtekinti a kikötői műveket és az európai Dunabizottság intézményeit.

Mihalache párizsi látogatásai

Párizs, május 21. Mihalache tegnap Di mu Cesianu követel együtt meglátogatta Tardieut és Berthelot külügyi államtitkárt.

Friss töltésű paptamási „LITHYNIA”
gyógyvz érkezett. Kapható mindenütt. Főlerakat: KLEIN SÁMUEL, Cluj, Strada Baritiu 2.
Telefon: 9-47.

A kormány 800.000 lejért megvásárolta Párizsban Jorga műveit?

A miniszterelnök erélyesen cáfolja a könyvvásár hírért

Bucuresti-Bukarest, május 21. Nehány bukaresti lap éles támadást intézett a kormány ellen, amelyet azzal vádolnak, hogy 800 ezer lejért utalt ki a párizsi követség útján Gamler párizsi könyvkereskedés részére, ahol Jorga műveit vásárolták meg. A miniszterelnök ma levelet intézett a Viitorul szerkesztőjéhez, továbbá Mavrodíhoz, az újságírószervezet elnökéhez és a leghatározottabban megcáfolja ezt a hírt, a mely semmilyen alappal nem bír. Ugyancsak erélyeshangu cáfolatot közölt a Neamul Românesc is.

Megalakult az új osztrák kormány

BÉCS, május 21. Dr. Engelbert Dolfuss megalakította kormányát hat keresztényszocialista, a Landbund két tagja, egy hivatalnok és a Heimwehr egy delegáltja részvételével. A kancellár megtartotta magának a földművelésügyi tárcát is. Vaugoin maradt hadügy-, Waidenhoffer pénzügyminiszter. A külügyi tárcát Winkler veszi át, belügyminiszter lett Banchinger, közoktatásügyi miniszter Rintelen, igazságügyi miniszter Schuschnigg, népjóléti miniszter Resch, kereskedelmi miniszter Jakontzik.

Egy amerikai völgykatlanban a turisták degenerált és elvadult fehér emberekre akadtak

Félig meztelenül járnak és a középkori angol nyelvet beszélnek a degenerált barlanglakók

London, május 21. A virginiai Corbins egyik hegykatlanában a turisták degenerált és elvadult állapotban élő embereket találtak, akik félig meztelenül járnak, barlangszerű odvakban laknak, a földművelés legkezdetelegesebb fajtáját üzik és a középkori angol nyelvet beszélnek. Ezek a fehér vademberek semmit sem tudnak az őket környező világról.

Ugy látszik több évszázaddal ezelőtt kis csoport került a lakatlan völgykatlanba. Ezek utódai egymás között házasodtak, míg aztán teljesen degenerálódtak. A törzs ma élő 49 tagja egészen többszörösen egész közeli rokonai egymásnak. A barlanglakók a turisták láttára rémülten menekültek odvaikba s csak hosszas rábeszélés után jöttek elő s adtak választ a feltett kérdésekre.

Megnyitották a Kreuger és Toll cég ellen a csődöt

Az Ericson és a svéd gyufatröszt továbbra is fennmaradnak

London, május 21. Stokholmi jelentés szerint a Kreuger et Toll vállalat ellen megnyitották a csődöt. Az aktívák túlnyomó része értékpapír, amelyek a mostani, csaknem a nulláig lezuhant árfolyamon, csak csekély töredékét teszik a vállalat horribilis összegekre rugó kötelezettségeinek. A vizsgálat hírének nyolc évre visszamenően talált mérleghamisításokat s más visszaéléseket Kreuger anyavállalatánál. Kreuger személyesjellegetű adósságai nak végösszege is meghaladja a fél-

milliárd svéd koronát. Egyidejű stocholmi jelentés szerint remény van arra hogy az Ericson és a svéd gyufatröszt Kreuger-vállalatok továbbra is fennmaradhatnak, a többiek a moratórium lejártá után csődöt kérnek, miután alapítóik elvesztett s kötelezettségeiknek nincsen miből eleget tenniük. Ugy hírlik, hogy a köznapokban le akarják tartóztatni Thorsden Kreuger főkonzult, Ivar Kreuger, az öngyilkos gyufakirály öccsét, aki az eltelt fél év alatt gyanusan nagy összegeket keresett a Kreuger tranzakciókkal.

Ghica külügyminiszter sajtóteán számolt be a Kisantant konferenciáról

Mit végzett a Kisantant konferencia a leszerelés, a jóvátétel és a dunai államok együttműködése ügyében

Bucuresti-Bukarest, május 21. Ghica külügyminiszter ma fogadta a sajtó képviselőit, akiket egy sajtótea keretében tájékoztattott a belgrádi kisantant konferenciáról. Három kérdés képezte a konferencia főtárgyát, mondotta Ghica. 1. A leszerelés, 2. a jóvátétel, 3. a dunai államok együttműködésének problémája. Ami elsősorban a leszerelést illeti, sok új tárgyalnivaló e tekintetben nem volt, csak régebbi álláspontjukat szegezték le

újából. Egyébként is Benes a leszerelési konferencia előadója, aki tehát részletesen informálta a külügyminisztereket az egész kérdéskomplexumról, megjelölve az egyes speciális kiemelkedő pontokat. Általában megállapították, hogy a helyzet és a megoldás továbbra is rendkívül nehéz. A jóvátételre vonatkozólag a kisantant államai épp most kapták meg a lausannei konferenciára szóló angol meghívót. Itt a fizetések és feltételek esetleges módosítása várható. Az államok fizetési ha-

ladékot csak végső esetben kívánunk kérni. A helyzet az, hogy jelenleg egyetlen megoldás sem látszik különösen kívánatosnak. A kisantant teljesen egységes ebben a kérdésben is.

A dunai államok együttműködésével kapcsolatban a kisantant államai annak idején megkapták Tardieu tervét, amelyet magukévé is tettek. Tanulmányozták Magyarország és Ausztria helyzetét, amit a maguk részéről is sulyosnak találtak és egyelőre várakozó álláspontot foglaltak el a továbbiakat illetően. A dunai államok csoportosulásának, mint minden ilyen csoportosulásnak, csak akkor lehet sikere, ha a nagyhatalmak nem fogják éreztetni, hogy politikai befolyást akarunk gyakorolni valamelyik tagállamra. Ami az együttműködést illeti, kívánatos hogy ebben az irányban a jövőben komoly lépések történjenek és a kisantant ünnepélyesen leszögezi azt, hogy hajlandó az együttműködésre a szolidaritás és áldozatkészség elve alapján is és ha a nagyhatalmak nem tennének ebben az irányban komolyabb lépéseket, úgy a kisantant fog megfelelő kezdeményezésre vállalkozni.

Szovjet-Ukrajnában mozgósítanak

Bucuresti-Bukarest, május 21. Tighinából jelentik hogy a Dnyeszteren át érkező menekültek szerint Ukrajnában nagy csapat-koncentráció folyik és behívták a 18-38 éveseket. Az e korosztályoknál idősebb férfiak hetenkint háromszor katonai kiképzésben részesülnek.

A Banca Nationala instrukcióit a deviza-kontrollról

Bucuresti-Bukarest, május 21. A Banca Nationala újabb instrukciókat küldött fiókintézetéhez, amelyeket értesít, hogy a körzetükbe eső bankoknak joguk lesz devizazületekkel foglalkozni, azonban devizát vásárolniok csak a Banca Nationala ílvette fiókjainak engedélyével és közbenjöttével szabad.

Rövidesen főtárgyalásra kerül a katonaszabadtási monstre-pör

A polgári és katonai hatóságok már hosszú hetek óta karöltve nyomoznak abban a nagyszabású katonaszabadtási bűnperben, melynek során a vizsgálat kiderítette, hogy közel száz fiatalember hamis orvosi bizonyítvány alapján menekült meg a katonai szolgálat alól. Mint ismeretes ezzel az ügygel kapcsolatosan tartóztatták le Bodea dr-t, aki ellen az a gyanu merült fel, hogy jogtalan uton adott ki hamis orvosi bizonyítványokat. Hosszu ideig húzódtott a vizsgálat befejezése, mert a gyanúsított fiatalembereknek legnagyobb része ismeretlen helyre távozott. Értesüléseink szerint mindössze két tartóztatásban lévő vádlottja van a bűnyüggnek. Jogászai körökben elterjedt az a hír, hogy Pastia vizsgálóbíró külön fogja választani azoknak a bűnyüggét, akikkel szemben a vizsgálatot lefolytatták, a külföldön tartózkodó vádlottak ügyétől. Hír szerint a pernek ez a része a legrövidebb időn belül főtárgyalásra kerül.

Mária Jóni — érett

Az 1932. évi Miksaáth regény pályázati díj nyertese Földes Jolán lett fenti című regényével. 117 lej Lepagénél Kolozsvár, postán utánvétellel. Kérje az új könyvek jegyzékét.

Férfi kalapokat
fest, tisztít, formál és vasal olcsón
FEHER, Str. Memorandului (Unió ucca) 21. sz., volt Redout

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt.
nyomása Cluj-Kolozsvár, Str. Baran L. Pop (v. Brassai st.) 10. szam. Telefon 4-71

Duca ígér

Nem is az a fontos liberális kongresszus hogy Erdélyt erdélyi nyezni és hogy a kis bédáságot kapnak külső szociális aspirációik ígértet Erdély is, a először kaptak. Sokkal fontosabb a mas, amellyel Duca te, hogy a liberális tül rengeteg hibát és a kisebbségekkel s Ez az első komoly két kérdésben a liber tőjétől hallottunk. A lehet maga Duca is arról maga Duca is dős volt. A jövőre nézve itt háttérrel együtt szép Csak egy szépséghibá miniszterelnöki padba sorsban született meg. Az ellenzéki sors pedig, mire a párt ko elsorvad, akármilyen zott eleinte.

Elv és üzlet

A Calea Victoriein zeti Színházzal szer cukrászda, Drága áral vezetés, hogy a cukrá mita karrikaturák di A tulajdonos így a amit egy hitlerista k mondott volna meg: Z fogadtatása nem kívánat Mondanunk sem kel megbukott. Ki tudja, talán azért nem felekezettük nem helyet, ahol Bukarest notorius siberi annál fásra találtak. Néhány hónapig zá da, Ujbóli megnyit következő apróhirdeté „A Riegler cukrász rescu iparos renová vette. Vallási elvei r legfinomabb készítmé Így bizony. Ilarian Georgescu u amit boldogult elődj tanulni. Hogy egy üzletet üz elvekkel kell vezetni.

Napnyugali bőrtel négy milli

és felkerekedének a esek, hogy Romániába anácsokkal ajándékoz rencsétlen országot. ráng vezette őket, egy égének csillaga vala bölcsek adtak is taná lyan tanácsokat, am számára nem is érnek sosoknak annál cs hoztak. Egy hét alatt négy m izegő kézpénzben a francia szakértőknek anácsért, hogy az or ehét az eddigieknél enni. Holott nyilvánvaló, sességék, amelyekkel arak megtisztított be négy milliót érnének, h it sem érnek. Ahhoz, hogy a tiszt tjasok ne kaphassák egy Argetoianu pén gyis mint a legföbl önéke havi külön 28 ehessen fel: szeretett seij jomaguk is megf endelkeznek. Akármennyire törjül udjuk tehát megérten ziktség a francia szal